

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

ABECEDAR

MARIA BURUIANĂ AURELIA ERMICIOI
PETRONELA-VALI SLAVU CONSTANTIN DRAGOMIR

PARTEA I

ȘTIINȚA

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

ABECEDAR

**Manual de limba și literatura română
pentru clasa 1**

MARIA BURUIANĂ AURELIA ERMICIOI
PETRONELA-VALI SLAVU CONSTANTIN DRAGOMIR

PARTEA I

Știința

CZU 373.3.016:[811.135.1+821.135.1](075.2)

A 12

Manualul școlar a fost realizat în conformitate cu prevederile Curriculumului la disciplină, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018. Manualul a fost aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 969 din 21.07.2021, urmare a evaluării calității metodic-științifice.

Editat din sursele financiare bugetare.

Comisia de evaluare:

Silvia Golubițchi, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Tiraspol (sediul mun. Chișinău);

Svetlana Virlan, învățător, grad didactic superior, Liceul Teoretic „Mircea Eliade”, mun. Chișinău;

Virginia Druguș, învățător, grad didactic superior, Gimnaziul „Mihai Eminescu”, or. Telenești;

Elena Popa, învățător, grad didactic superior, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, mun. Chișinău;

Viorica Mățilă-Parfeni, învățător, grad didactic superior, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, mun. Bălți;

Inga Apolschi, învățător, grad didactic superior, Liceul Teoretic „Vasile Vasilache”, mun. Chișinău;

Elena Savin, învățător, grad didactic unu, Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu”, mun. Chișinău;

Ludmila Samanati, învățător, grad didactic superior, Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu”, mun. Chișinău

ÎNȚREPRINDEREA
EDITORIAL-POLIGRAFICĂ

ȘTIINȚA

str. Academiei, nr. 3; MD-2028, Chișinău, Republica Moldova
tel.: (+373 22) 73-96-16 (anticamera); (+373 22) 73-99-94 (marketing)
(+373 22) 73-99-83 (depozit); fax: (+373 22) 73-96-27
e-mail: prini_stiinta@yahoo.com
www.editurastiinta.md

Responsabil de ediție: Larisa Dohotaru

Lector: Mariana Belenciu

Corector: Maria Cornesco

Redactor tehnic: Nina Duduciuc

Machetare computerizată și copertă: Romeo Șveț

Ilustrații: Irina Oleinic

Credit foto: © freepik.com, pixabay.com, wikimedia.org

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Întreprinderii Editorial-Poligrafice *Știința*.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Abecedar: Manual de limba și literatura română: pentru clasa 1 / Maria Buruiană, Aurelia Ermicio, Petronela-Vali Slavu, Constantin Dragomir; comisia de evaluare: Silvia Golubițchi [et al.]; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. – [Chișinău]: *Știința*, 2021 (Combinatul Poligrafic) – . – ISBN 978-9975-85-294-4.

Partea 1. – 2021. – 119, [1] p.: il. color. – Apare din sursele bugetare.

ISBN 978-9975-85-295-1

Imprimare la **COMBINATUL POLIGRAFIC**

str. Petru Movilă, 35, MD-2004, Chișinău, Republica Moldova, Comanda nr.

© *Maria Buruiană, Aurelia Ermicio, Petronela-Vali Slavu, Constantin Dragomir*. 2021

© Întreprinderea Editorial-Poligrafică *Știința*. 2021

Mă numesc **ABECEDAR**,
M-ați primit, copii, în dar.
Vreau să mă prezint acum
Și apoi pornim la drum.

Am **coperte** colorate,
Filele sunt protejate.

Fiecare **filă** este
O fărâmbă din poveste.

Foile nu pleacă-n zbor,
Că-s lipite la **cotor**.

● Titlul cărții

● Numele autorilor

Legenda manualului

_____ .

propoziția enunțiativă

_____ ?

propoziția interogativă

_____ !

propoziția exclamativă

cuvântul (—)

— .

propoziția din două cuvinte

—— .

propoziția din trei cuvinte

silaba (—)

cuvântul din două silabe

cuvântul din trei silabe

○

sunetul

●

vocala

●

consoana

—
● ● ● ● ● ●

schema grafică a cuvântului

caseta pentru marcarea soluțiilor

semnul pentru marcarea soluțiilor

Unitatea

1

Noi suntem bobocei, la drum pornim,
Vom învăța să scriem, să citim.
Abecedarul ne va însoți
Și taine noi ne va dezvălui.

**Hai
la școală!**

Prima zi de școală

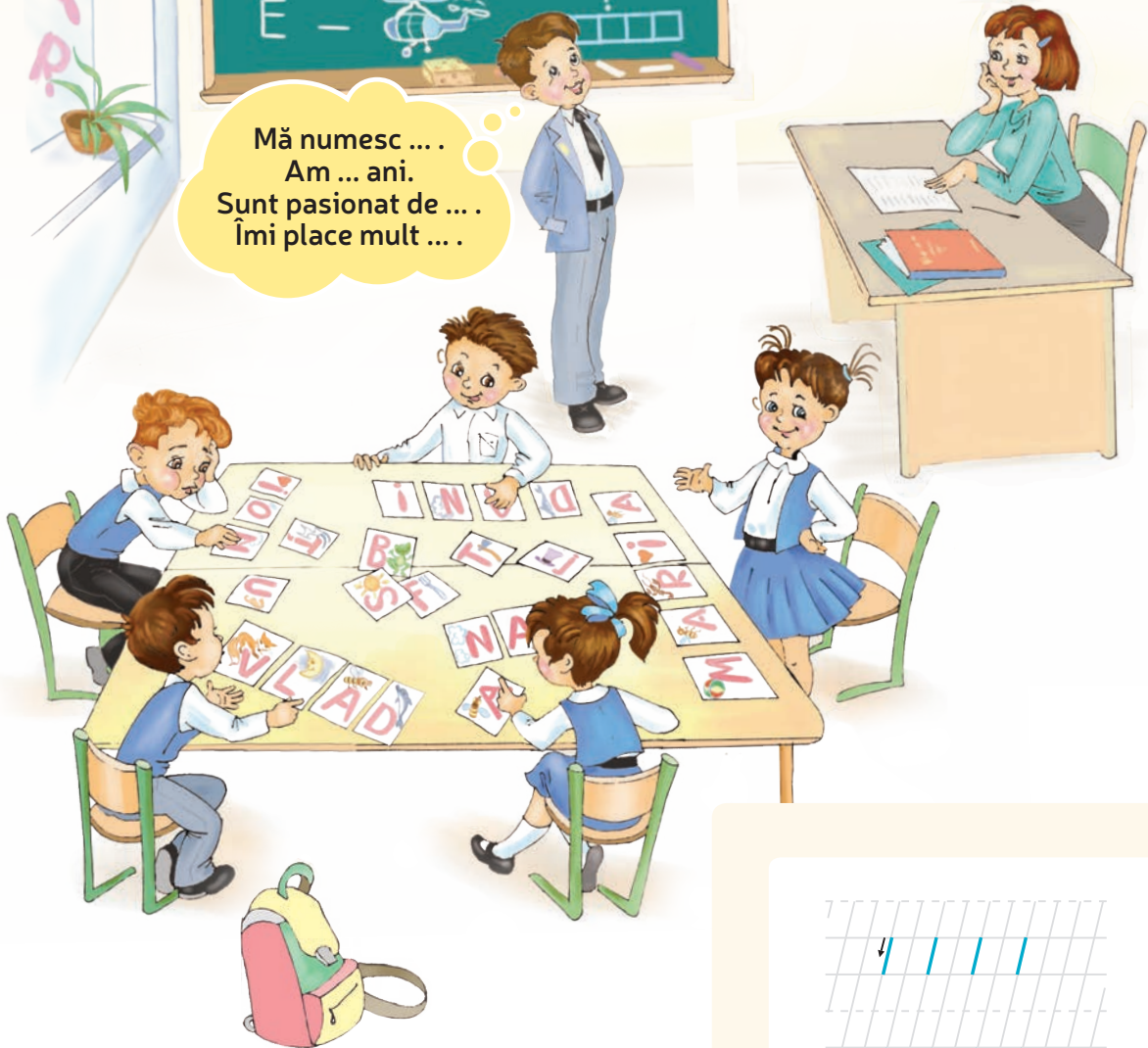
Cine sunt eu?

Orar

	LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI
1		1 3 2			1 3 2
2					
3	1 3 2		1 3 2		
4					

Mă numesc ...
Am ... ani.
Sunt pasionat de ...
Îmi place mult ...

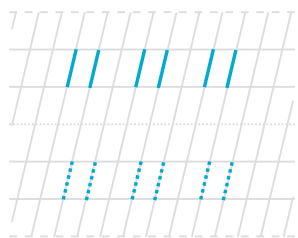
Să ne cunoaștem școala!

Propoziția

_____.

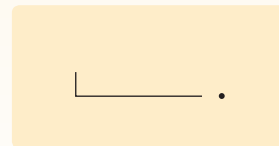
8

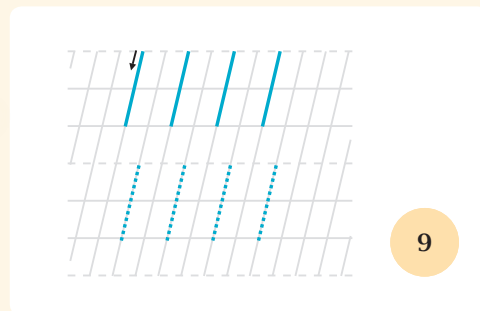
• Descoperă cuvântul.

Comunicăm jucându-ne

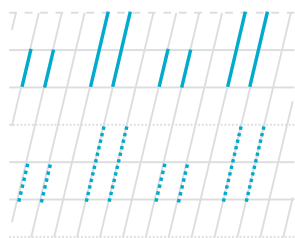

- Descoperă cuvântul.

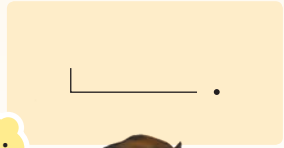

Învățăm să comunicăm politicos

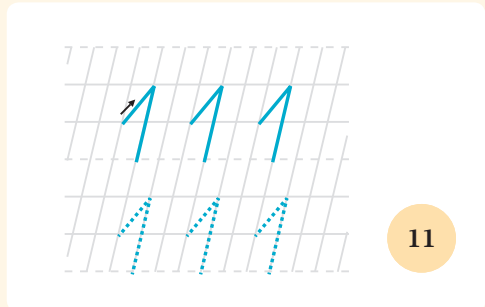
_____.

Situații de comunicare

Somn ușor, puișor!

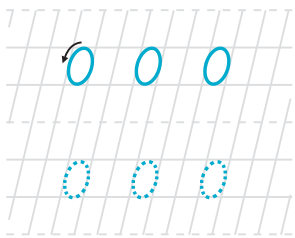

Eu și cei de lângă mine

Propoziția din două cuvinte

Aceasta
este mama mea.
Ea este reporter!

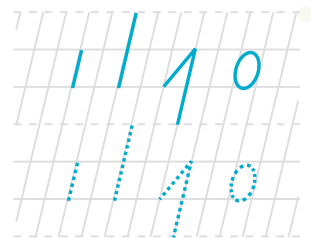
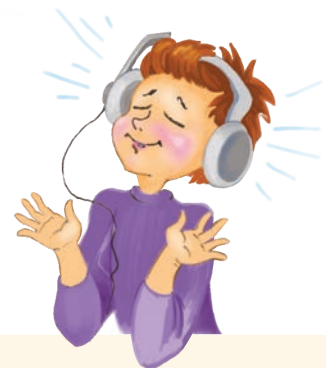

Propoziția din trei cuvinte

.

Acesta
este tatăl meu.
El e stomatolog.

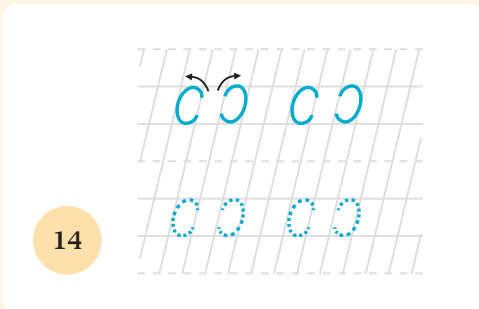
Iedul cu trei capre

Intonarea propoziției

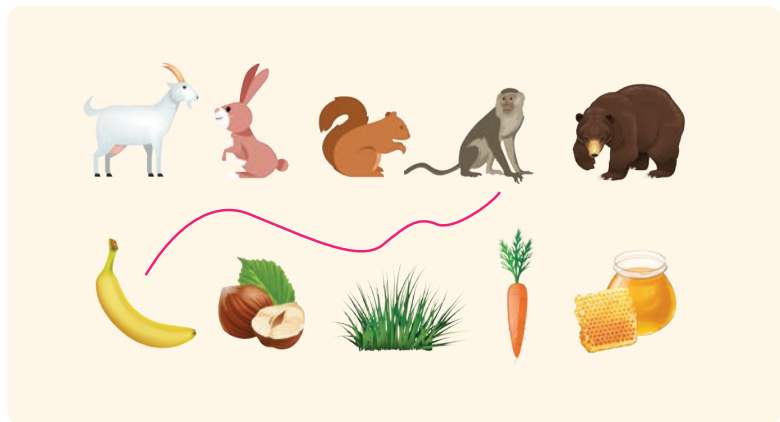
_____ .
_____ ?
_____ !

• Stabilește corespondența.

14

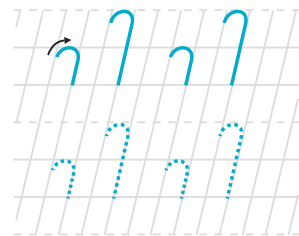
Atitudinea față de comportamentul personajelor

Joc. Recunoaște povestea. Alcătuieste propoziții.

_____ . _____ ? _____ !

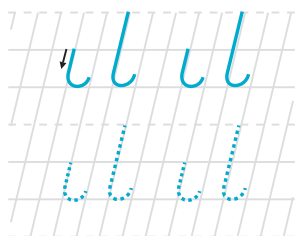

La balul Toamnei

Cuvântul format din două silabe

16

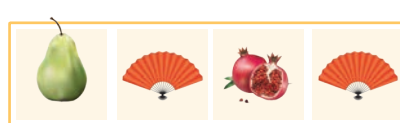
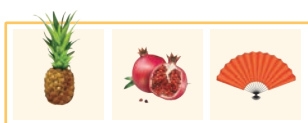
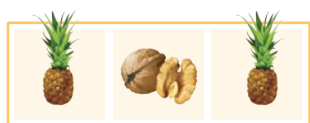

- Descrîe o legumă după model.

Ardeiul este de formă ovală. Poate fi roșu, galben sau verde. Are un gust dulceag. În interior are un cotor cu semințe mici, rotunde și tari.

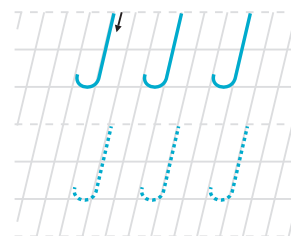
Cuvântul format din trei silabe

Strugurele este format din boabe rotunde sau alungite, mari sau mici, galbene, verzi sau violete. Sunt așezate pe un ciorchine. Miezul lor este dulce și zemos.

- Descrie un fruct după model.

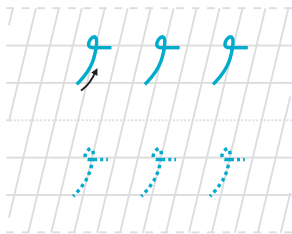

La menajerie

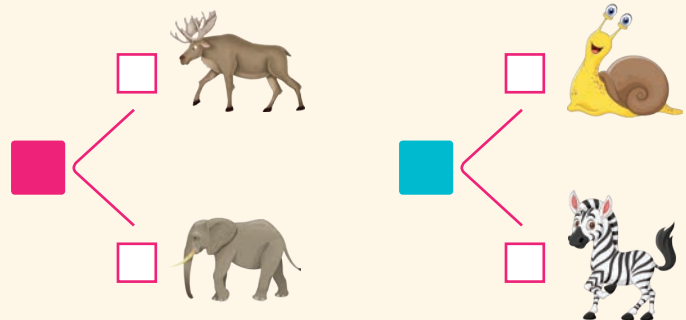
Cuvântul format dintr-o silabă

- Bifează cuvântul alcătuit dintr-o silabă.

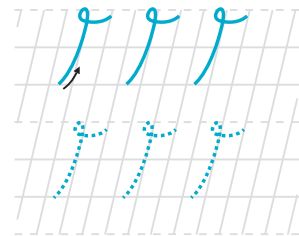
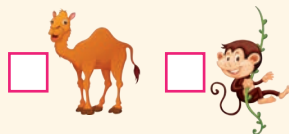
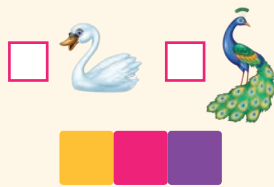
18

Cuvântul. Recapitulare

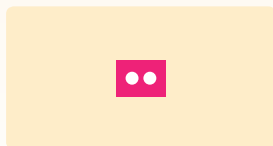

- Bifează cuvintele care se potrivesc schemei.

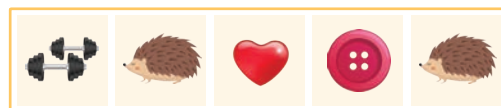
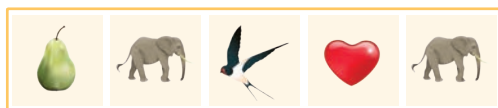
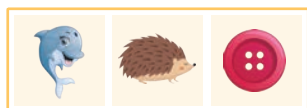

Vreau să cresc sănătos

Sunetul

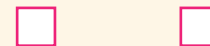
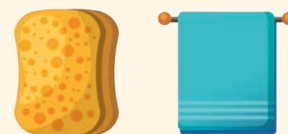
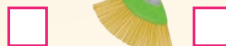
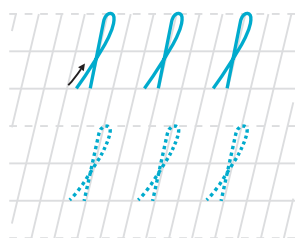

Curăţenia este mama sănătăţii.

• Bifează cuvântul potrivit.

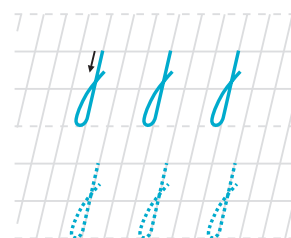
20

Componenta sonoră a cuvântului

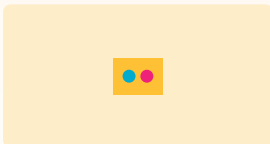

- Colorează atâtea pătrate câte sunete are fiecare cuvânt.

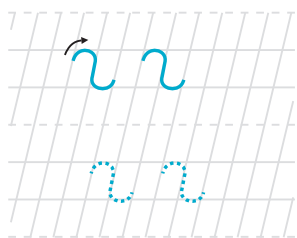
Prietenii naturii

Vocalele și consoanele

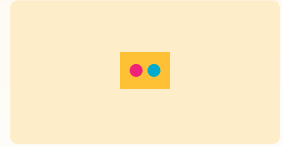

• Realizează corespondența.

22

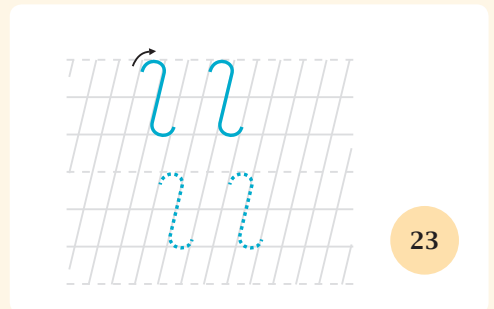
Sunetul. Recapitulare

• Bifează cuvintele care corespund schemei.

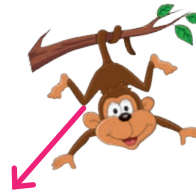

Recapitulare

1 Alcătuieste o povestire după imagini.

2 Stabilește corespondența.

3 Realizează schema grafică a cuvintelor.

Evaluare

1 Bifează cuvintele care se potrivesc schemelo.

a.

		
☐	☐	☐
		
		
☐	☐	☐

b.

		
☐	☐	☐
		
		
☐	☐	☐

2 Alege cuvântul potrivit schemei.

a.

	☐	
	☐	

b.

	☐	
	☐	

3 Încercuiește numărul de silabe.

					
1 ☒ 2 ☐ 3 ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

o c c u l r r

Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm

1 Colorează rama potrivit numărului de silabe al cuvântului.

2 Stabilește corespondența, apoi creează enunțuri.

3 **Joc.** Colorează logic șirul de mărgele.

Unitatea

2

A – prima literă din alfabet
Așteaptă să ne spună-al ei secret,
Iar **M, N, I, R, E** ne cheamă-ndată
Să mergem într-o lume fermecată.

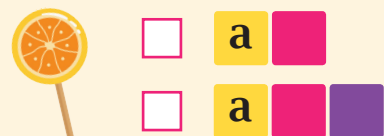
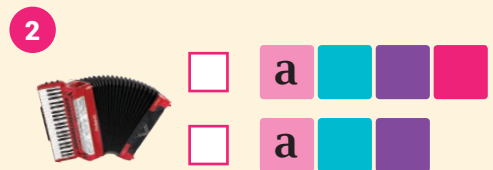
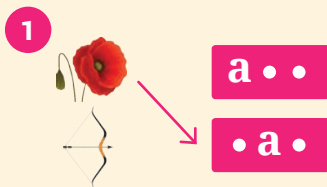
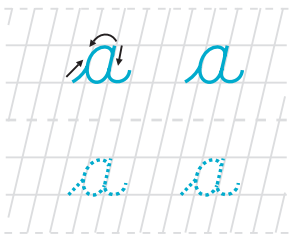
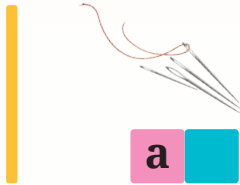
*Ne așteaptă
o lume fermecată*

a

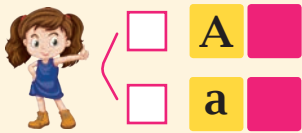

Oare care este intrusul?

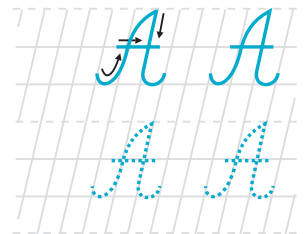
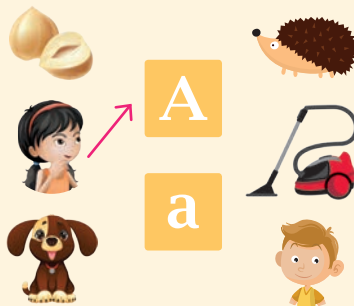

1

2

Ne jucăm și învățăm

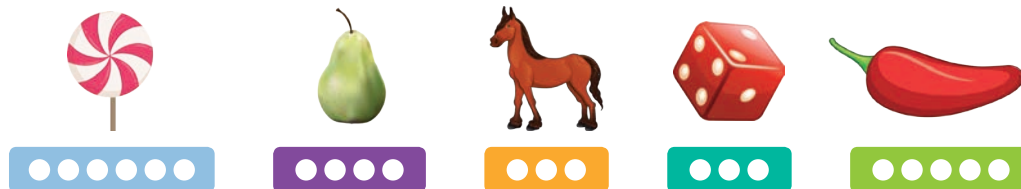
Ghici!

Ca o pasăre-i pe cer,
Însă nu-i elicopter,
Nu e zmeu și nici balon,
Sigur, e un _____.

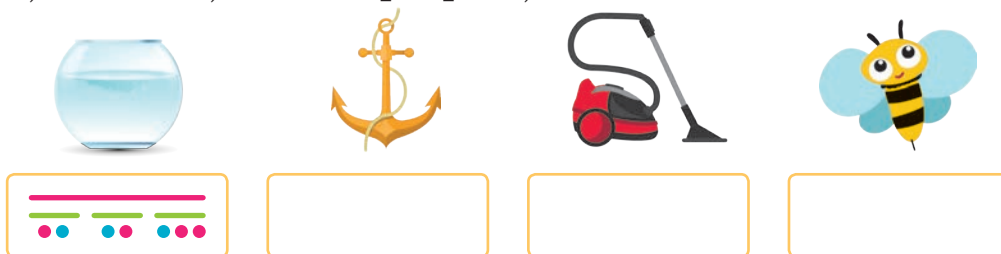
- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează casetele cuvintelor ce conțin sunetul „a”.

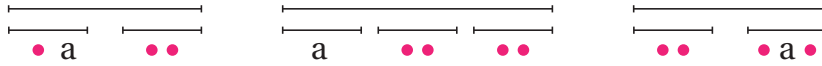
- 2 Colorează cerculețele care țin locul sunetului „a”.

- 3 Numește obiectele. Realizează schema cuvintelor și alcătuieste cu ele propoziții.

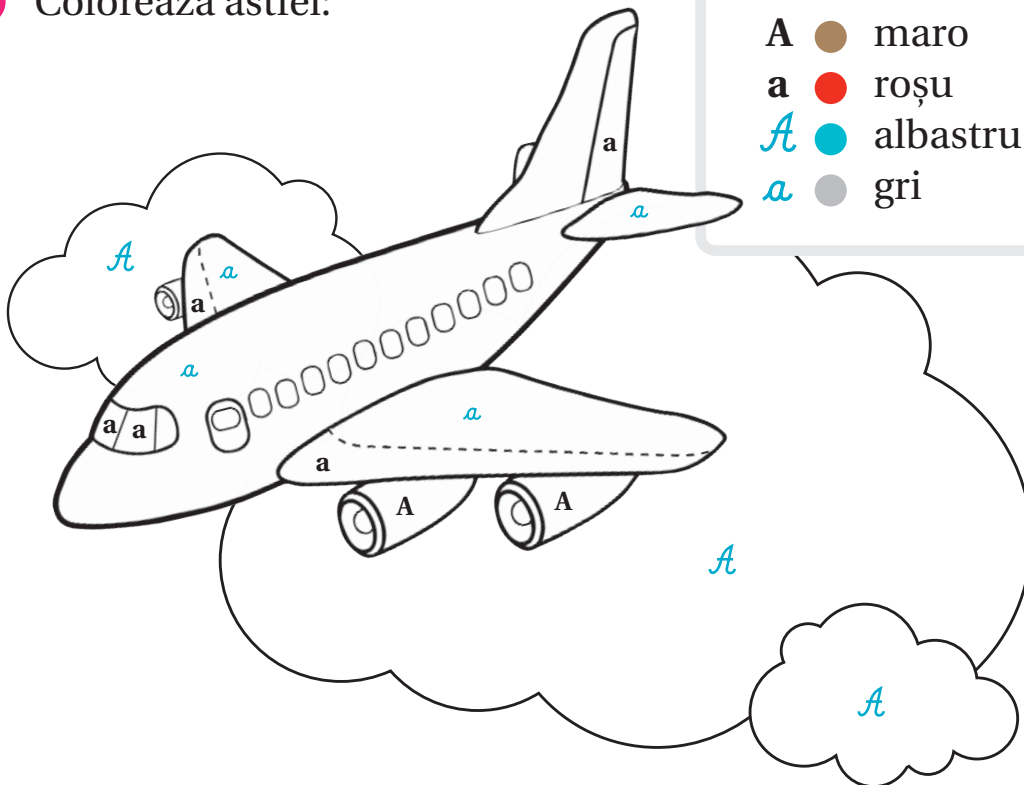
- 4 Numește obiecte care conțin sunetul „a” în poziția arătată mai jos:

- 5 Colorează cu roșu cerculețele imaginilor ale căror cuvinte încep cu sunetul „a” și cu verde acele care reprezintă cuvintele ce se sfârșesc cu „a”.

- 6 Colorează astfel:

m

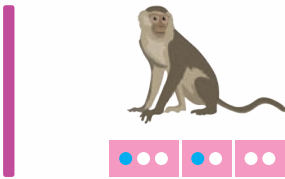
Te iubim, mamă!
Ești cea mai scumpă
ființă din lume!

Și eu vă
iubesc!

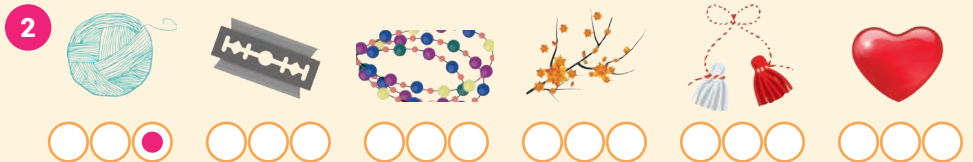
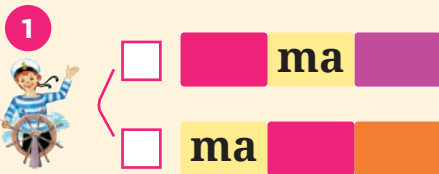

-ma-
am

ma-ma
mama

m m
mama

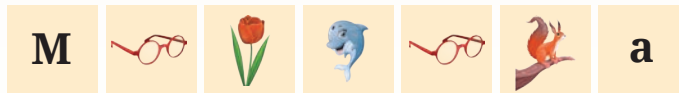
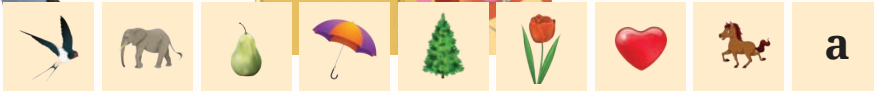
Iată
localitatea
Manta!

Aici locuiește
vara noastră
Mirela!

M

-ma-
am

ma-ma
mama

Ma

Ma

Ma

Ma

1

ma

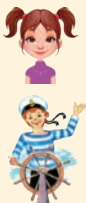
ma

Ma

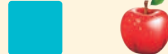
ma

2

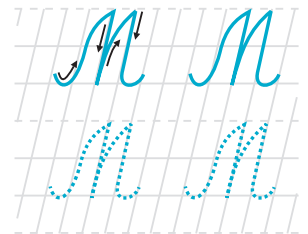
Ma

a

Ma

ma

Ne jucăm și învățăm

Ghici!

Fructe negre, aromate
Ce de țepi sunt apărute.
Le culegem din pădure.
Fructele acestea-s _____.

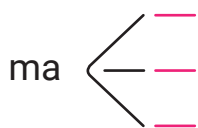
- 1 a) Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii.
b) Colorează cerculețele care țin locul sunetului „m”.

- 2 Colorează cerculețele de pe lângă obiectele ale căror denumiri conțin sunetul „m”. Alcătuieste, oral, propoziții cu aceste cuvinte.

- 3 Completează, oral, cuvintele cu silabele care lipsesc.

- 4 Numește obiecte care conțin sunetul „m” în pozițiile arătate mai jos:

- 5 Alcătuieste, oral, propoziții în care fiecare cuvânt începe cu sunetul „m”.

Model: Moș Martin mănâncă mure, miere, mânătărci.

- 6 Ascultă poezia. Scrie cuvântul potrivit în casete.

Pentru mama mea

Sunt multe mame-n lumea asta mare

Și ca o zână este fiecare,

Dar, cum e mea de frumoșică,

Nu mai există, pe pământ, mămică

Și nu găsești, în lume, cât ai vrea,

Mai harnică decât e mea

Și nici mai bună sau mai sufletistă,

Iar blândă cum e nu există.

De-aceea-s bucuros, vă dați voi seama,

C-am învățat să scriu cuvântul .

n

na an	na-na nana	A-na Ana	ma-ma mama
----------	---------------	-------------	---------------

			
an	na	a na	na na

				
...

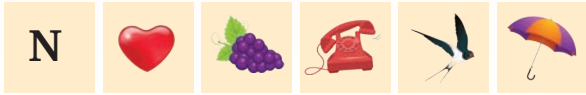
ñ n
an

1			2
		na < [] [] > na	
		[] > na < []	
			

N

an A-na na-na ma-ma
 am Ana nana mama

Na

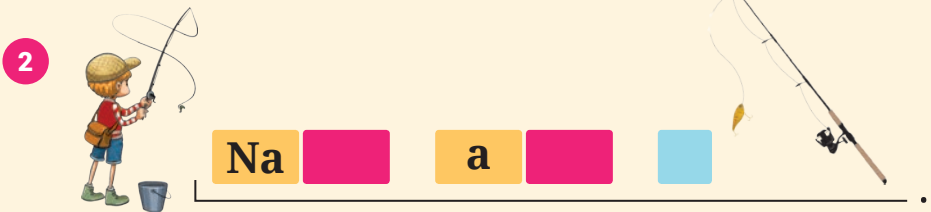
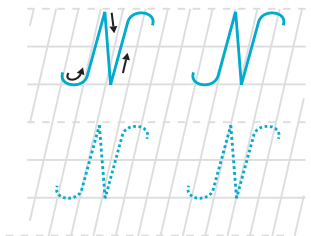
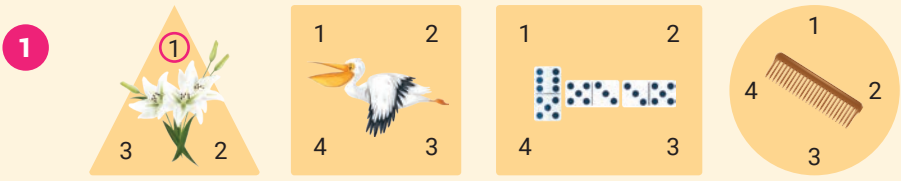
Na na

A na

Ma an

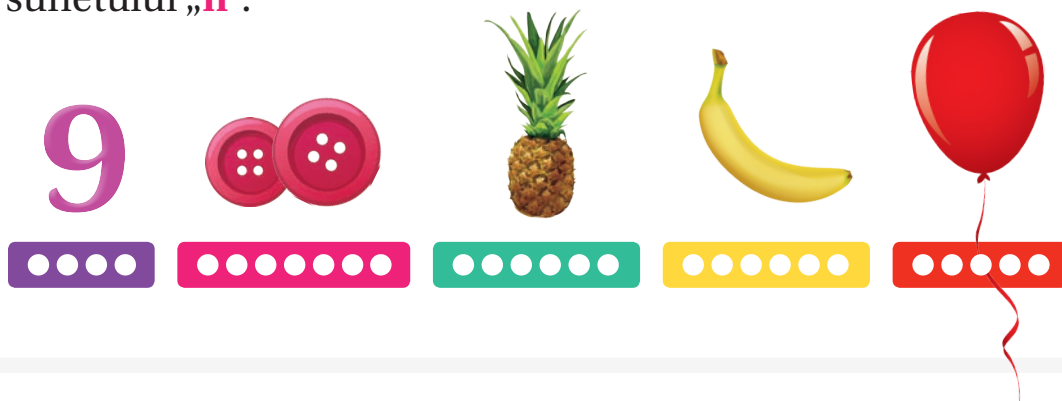
Ne jucăm și învățăm

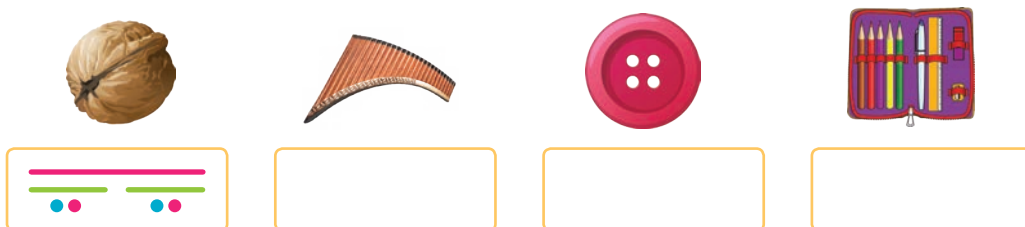
Ghici!

Colorați, rotunzi, micuți,
De hăinuțe sunt cusuți.
Haina o închei cu ei.
Ce sunt, oare? _____ .

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează cerculețul ce ține locul sunetului „n”.

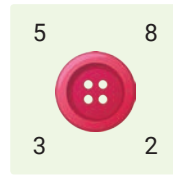
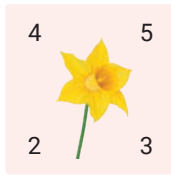
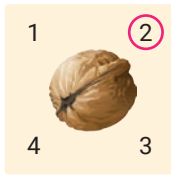
- 2 Numește obiectele. Realizează schema cuvintelor și alcătuieste propoziții cu ele.

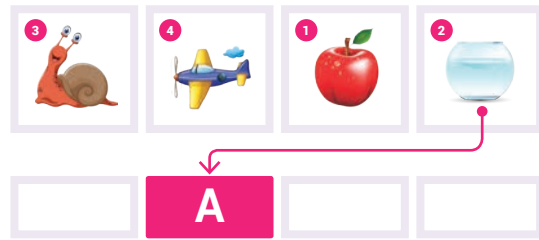
- 3 Alcătuieste propoziții în care fiecare cuvânt începe cu sunetul „n”.

Model: Narcisa numără nucile Nicoletei.

4 Încercuiește numărul de silabe corespunzător.

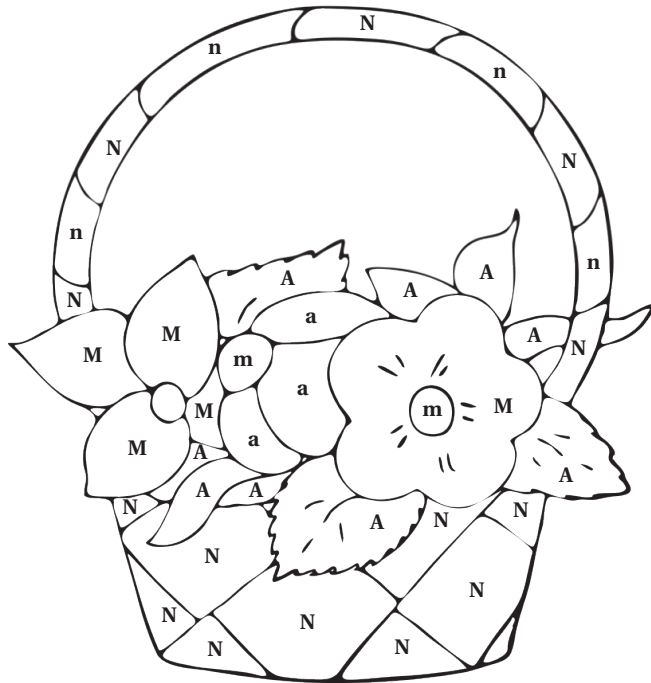

5 Descoperă cuvintele ascunse.

6 Colorează astfel:

- N ● maro
- n ● albastru
- M ● roșu
- m ● galben
- A ● verde
- a ○ alb

i

Copii, ia este o adevărată comoară a neamului românesc!

ai
ia

mai
nai

i-ni-ma
inima

Ni-na
Nina

i i
nai

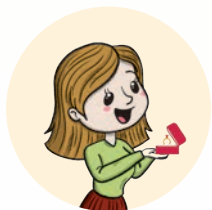

2

in I-na Mi-a Ia-na
 imn Ni-na Mi-mi Ma-ia

I na

Ian

Mi

I

1

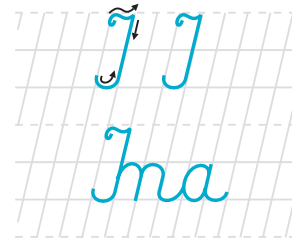
Ina

2

Nina ia

Maia ia

Ne jucăm și învățăm

Ghici!

E un animal blănos,
E simpatic și fricos,
Iar la fugă e frunțaș.
Bravo! E un _____ .

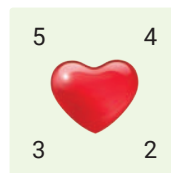
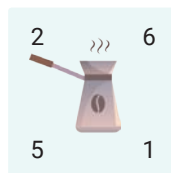
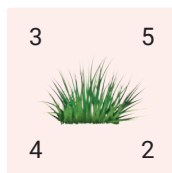
- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează caseta cuvântului ce conține sunetul „i”.

- 2 Realizează corespondența dintre cuvântul-imagie și schema lui grafică.

- 3 Încercuiește numărul de silabe corespunzător.

4 Descoperă cuvintele ascunse.

5 	4 	1 	2 	3 	2 	1 	3
<input type="text"/>	N	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	M	<input type="text"/>

5 Citește propozițiile:

Nina	}	ia	}		.	- Nina,	}	ai	}		?
Nae				- Ina,						?	

6 Completează propozițiile:

_____ ia _____ .
Ina _____ .

7 Memorează.

Izvorașul

de Grigore Vieru

Îți sărut, izvor, mânuța,
Izvorașule.
C-ai dat apă lui măicuța,
Izvorașule.

Te sărut pe ochișori,
Izvorașule.
C-ai dat și la frățiori,
Izvorașule.

r

rar
ram

ra-ma
a-mar

ma-ra-ma
ma-ri-nar

Ma-ri-a
Ma-ri-an

ar

ma ra

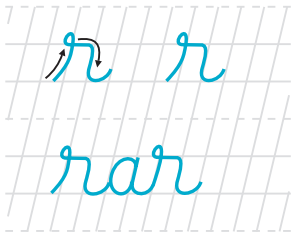
nar

ra

- Maria, mai ai ?
- Mai am, Marian.

1	a	na	iar	mar
	ra	ra	Ma	na
	na	rin	a	rin

2						
	r

3 ai ra

R

Țara mea
este un colț
de rai!

rai
iar

Ri-na
Ri-ma

I-ri-na
A-ri-na

Ma-rin
Ma-ri-na

Ra

Ra

Ri

Mar

– Marin, ai ?
– Am , Rima.

1

a i a
n r

m r a
a

n a
a n

a m a
a r m

iarna

2

R   i n a

R   a n i

R R
Rima

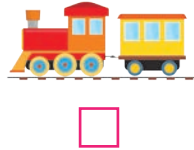
Ne jucăm și învățăm

Ghici!

Când spre Cosmos se lansează,
Face zgomot, luminează
Și se-ndreaptă spre-o planetă.
Sigur, este o _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează caseta cuvântului ce conține sunetul „r”.

- 2 Colorează cu albastru locul sunetului „r”.

- 3 Formează propoziții în care toate cuvintele încep cu aceeași literă.

Model: Raluca Rareș răspunde reporterilor.

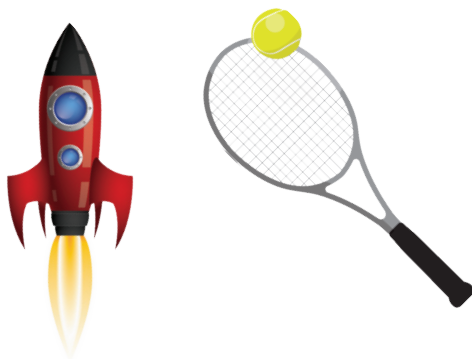
- 4 Completează propozițiile:

Irimia _____.

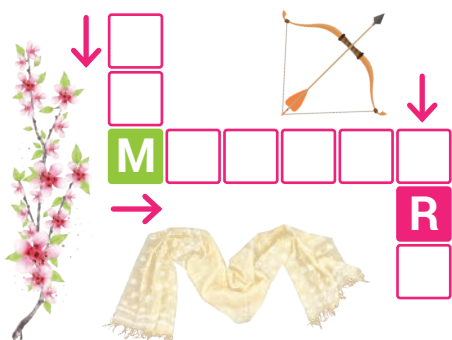
Mariana _____.

5 **Atenție!**

Cuvântul „rachetă” are mai multe sensuri. Alcătuieste, oral, propoziții cu fiecare dintre ele.

6 Completează careul de cuvinte:

7 Memorează.

Rinocerul

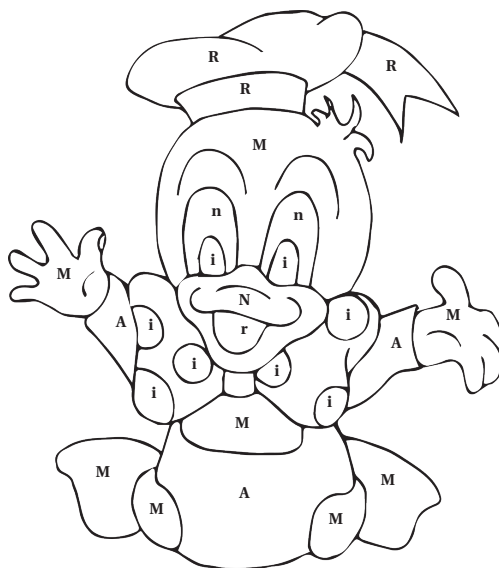
de Arcadie Suceveanu

Fiindcă în zoologie
Două coarne au rămas,
I s-au pus, de fudulie,
Rinocerului pe nas...

8 Colorează astfel:

- R ● albastru
- r ● roșu
- N ● oranj
- M ● galben
- A ● verde
- i ● negru
- n ● bleu

E

E-ne
E-ma

E-mi
Na-e

ne-nea
neam

E na

E na

E mi a

E ri

– Nene Marin, erai miner?
– Eram marinar, Ene. Marea era a mea.

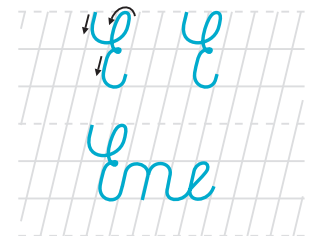
1

e < ra rai ram ma ra ri > me

2

Nana Ana e mama Emei. Ea e .

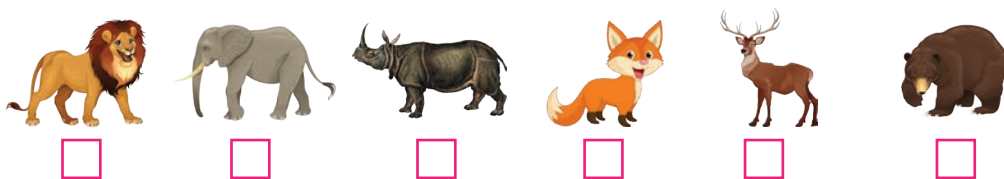
Ne jucăm și învățăm

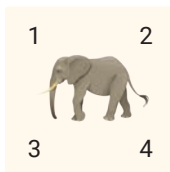
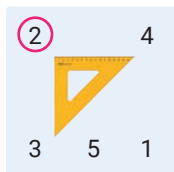
Ghici!

Colți de fildeș știm că are,
Lungi urechi și-o trompă mare.
E un animal gigant
Și se cheamă _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează caseta cuvântului ce conține sunetul „e”.

- 2 Încercuiește numărul de silabe corespunzător.

- 3 Alcătuieste, oral, cât mai multe propoziții, folosind inițialele date:

M _____ a _____ r _____.

Model: Mirela aduce roșii.

- 4 Scrie cinci cuvinte cu silaba „re”.

mie-re, re-nii, _____.

5 Transformă după model:

an - ani mire - _____ marama - _____
ren - _____ miner - _____ arma - _____

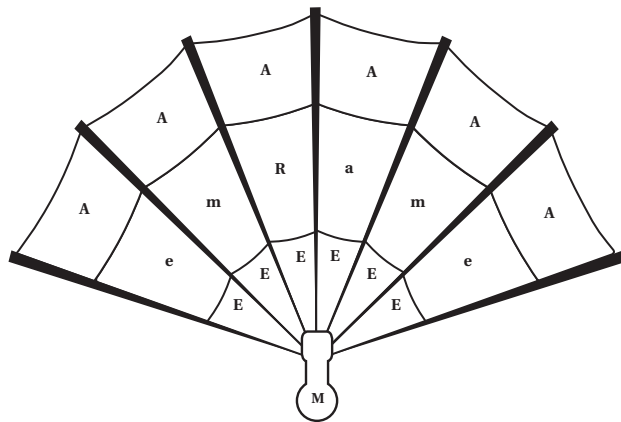
6 Formează cuvinte noi din literele cuvântului „maniere”.
ie, mire, _____.

7 Completează
careul de cuvinte.

MARE
MERE
MARE
MARE

8 Colorează evantaiul
astfel:

A ● roșu
a ● bleu
M ● maro
m ● verde
E ● albastru
e ● galben
R ● oranj

Recapitulare

1

a r i m e n

2

3

4

ma	ra	a	na	re
ma re				

5

Mimi e . Ea e mare.

6

Evaluare

1

2

A

ma

E

na

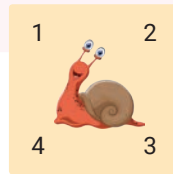
Ni

ne

Ri

3

4

a

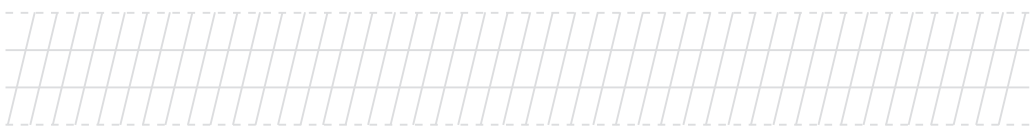
na

imn

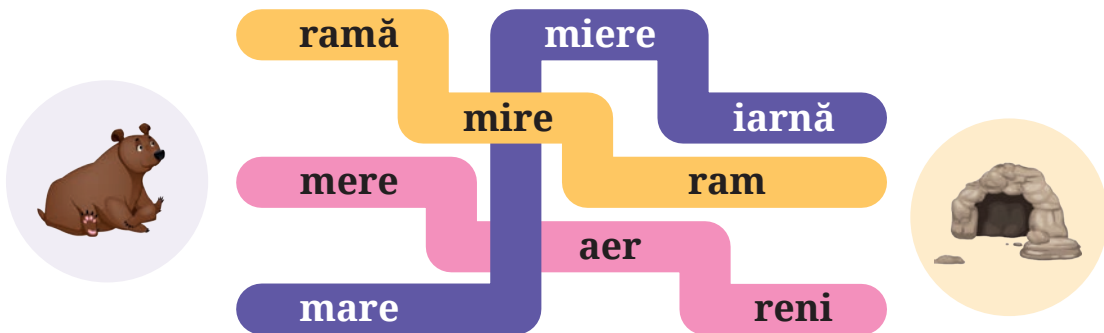
mama

Nina

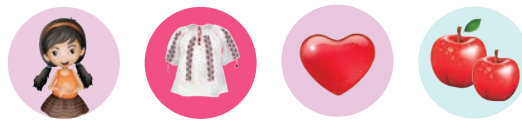

Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm

- 1 Ajută-l pe Martinică să ajungă la bârlogul său. El merge pe drumul ce conține doar cuvinte din două silabe.

- 2 Scrie cuvintele reprezentate în imagini.

Emma,

- 3 Colorează...

Unitatea

3

U, C, L, O, Ă, T, ieșind din carte,
Sunt gata să ne ducă mai departe,
Iar grupul **CE** ne spune răspicat
Că mai avem atâtea de-nvățat!

*Descifrăm secretele
naturii*

u

ur-ma
ur-me

mi-nu-ne
mi-nuni

ru-men
ru-me-ne

A-u-ra
Mi-ru-na

u

un

ur

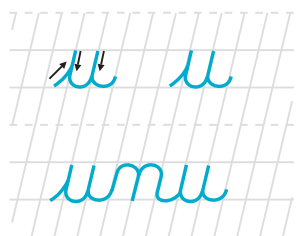
u me

um

– Merii au mere rumene, Aura!

– Mare minune! Ia un , Miruna!

1

- mura
- urma
- mare
- uram

- numere
- renume
- rumene
- numeri

2

~~ra~~mura – mura
amare – ...
Aura – ...

uimire – ...
numai – ...
numere – ...

U

nu-me
re-nu-me

u-ni-re
ui-mi-re

u-meri
nu-meri

a-ur
a-u-riu

urme

– Unirea e inima unui neam, Ana.

– Unirea e mare minune, nene Ene!

1

mare.

Aurei

Inima

e

1

neam

Miruna

mare.

are

un

2

re

nu

na

ra

me

u

mu

ur

u

ra

re

, ...

U
U
Ura!

Ne jucăm și învățăm

Ghici!

Ca un scut de apărare,
Pentru ploaie, pentru soare,
E din fâș sau din dantelă.
Ce să fie? O _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează caseta cuvântului ce conține sunetul „u”.

1

- 2 Înlătură prima silabă și vei obține cuvinte noi.

urare – rare

unu – _____

marama – _____

umeri – _____

mierea – _____

murmura – _____

- 3 Completează după model:

un mire

ren

nun

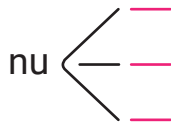
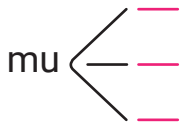
an

miner

niște miri

toți mirii

4 Descoperă cuvintele:

5 Scrie semnele de punctuație potrivite.

a) Maria are mere

b) – Emi, miera e aurie

6 Descoperă cuvintele ascunse.

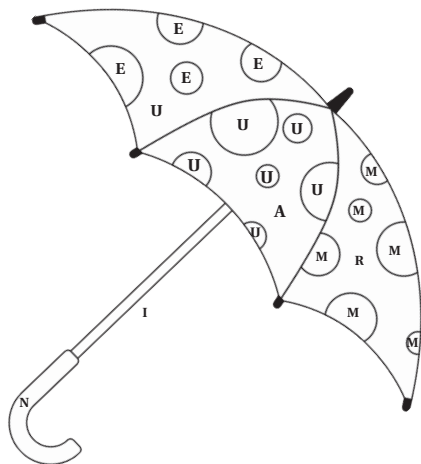
1 5 2 3 4

N

2 3 1

U

7 Colorează umbrela astfel:

- A ● verde
- U ● galben
- u ● oranj
- I ● gri
- R ● albastru
- E ● roșu
- M ● maro
- N ● negru

C

car
rac

mac
arc

ca-nar
ca-nari

cu-rea
cu-rea-ua

Ni-cu
An-ca

– Anca, eu am un canar auriu!

– Iar eu, Nicu, am un ca neaua!

ca – ac

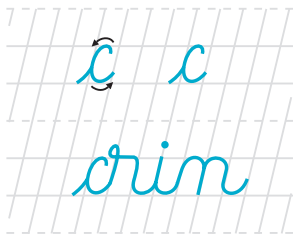
car – ...

iar – ...

iac – ...

cam – ...

acru – ...

1

Mu! Mu!

Mac! Mac!

Miau! Miau!

2

Nenea are un **car** cu

Eu **car** un cu

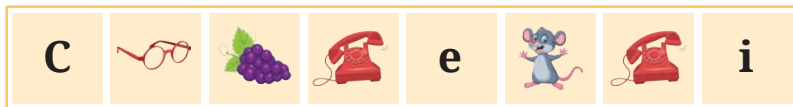
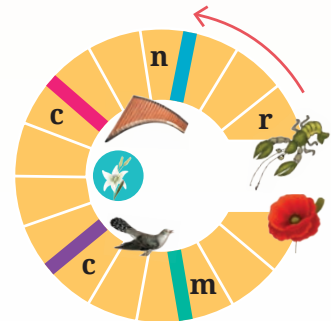

mic a-mic cum a-cum ca-me-ra ca-me-re crai-nic Mar-cu Cri-na Car-men

Acum Crina e cu amica ei, Carmen.

- Crina, ai ?

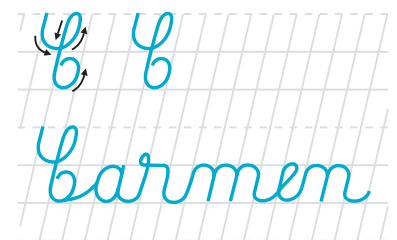
- Nu e , Carmen. E un mic .

1 Marama e a Nenea Marcu e Carmen are un crainic. amic. Crinei.

2

Car	Ca	Cri	mi	ri	men	na	A

Ne jucăm și învățăm

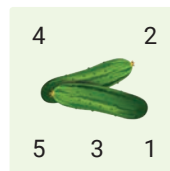
Ghici!

O prietenă pe viață,
Are file și te-nvață
De succese să ai parte,
Simplu de ghicit! O _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează caseta cuvântului ce conține sunetul „c”.

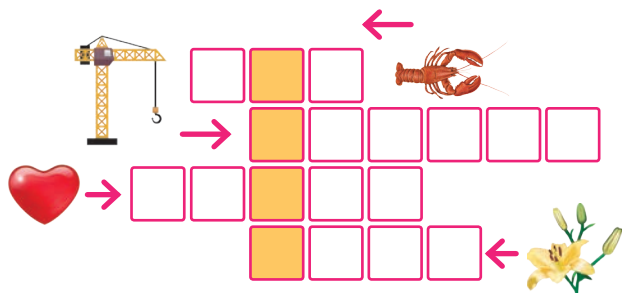
- 2 Încercuiește numărul de silabe corespunzător.

- 3 Descoperă în careu numele de persoane scrise pe panglici:

CARMEN	C	A	R	M	E	N	MARIAN
ERICA	R	U	I	A	N	I	RINA
CRINA	I	R	N	R	E	N	MARIA
AURA	N	A	A	A	N	A	ENE
MARA	A	E	R	I	C	A	NINA
ANA	M	A	R	I	A	N	INA

4 Completează:

Portofoliu

Realizează pe o foaie coperta cărții ce conține basmul preferat. Prezintă-o colegilor.

5 Ordonează cuvintele în propoziție.

6 Completează propozițiile:

Marcu are un _____.

Camera Crinei e _____.

Nicu are numai un _____.

7 Colorează castelul astfel:

- C ● oranj
- N ● galben
- n ● maro
- U ● roșu
- i ● gri
- E ● negru
- e ● bleu

1

ram
ra-mul

nuc
nu-cul

a-lun
a-lu-nul

lemn
lem-nul

A-li-na
Ra-lu-ca

Nucul

Alina are un nuc mare.

– Nucule, ai alune?

– Nu, Alina. Eu nu am alune. Ia nuca mea!

Raluca
 Alina } are un nuc.

Nucul are
 .

1 ~~l~~ama – lama
lanul – ...

aluna – ...
lacul – ...

leu – ...
linul – ...

lan
la-nul

a-ur
a-u-rul

lu-mi-na
a-li-na

lu-na
iu-li-e

Lu-ca
La-ur

Lanul auriu

Luna alina lanul cu lumina ei.

– Nene Luca, lanul e ca aurul! E neam cu luna?

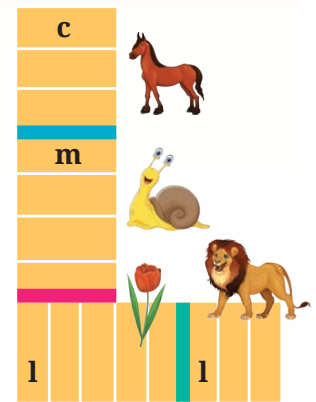
– Nu, Laur. Lanul e aurul anului!

e a lui Luca.

e al lui Luca.

1

alina lanul.

Luna

e aurul anului.

Lanul

2

L	A	U	R	A	N
I	L	E	A	N	A
L	L	I	L	I	A
I	N	A	U	R	A
C	L	U	C	A	R
A	N	C	A	M	I

Ne jucăm și învățăm

Ghici!

Delicată, colorată,
În grădină-i admirată.
Ca o cupă-i floarea sa.
Ați ghicit! E o _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează caseta cuvântului ce conține sunetul „l”.

- 2 Colorează lalelele de mai jos cu culorile ce conțin „l”.

- 3 Colorează casetele în care sunt scrise silabele cuvântului dat:

lumina – lum lu mi in na alinare – a al li lin na re

lacrima – la lac cri ri ma Emilia – E Em mi il li a

- 4 Stabilește corespondența, apoi alcătuieste enunțuri cu aceste cuvinte.

lama

leu

liliac

5 Descoperă denumirile lunilor și scrie-le în casete.

i	e	i	i	u	a	i	n	i	a		
											
u		l	n	i	r	u	e	i		m	
<input type="text"/>			<input type="text"/>			<input type="text"/>			<input type="text"/>		

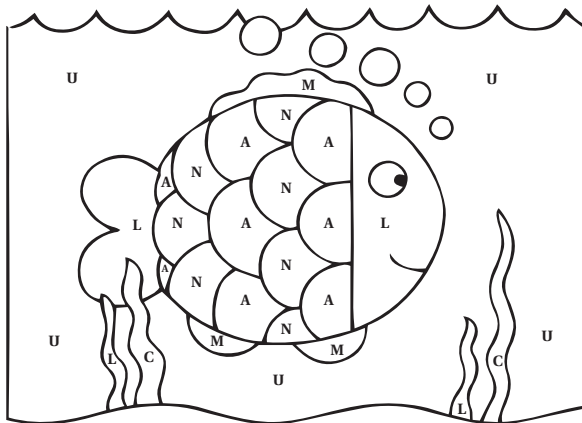
Știi că:

Linul este un pește cu corpul gros, acoperit cu solzi mărunți. El trăiește în bălți cu apă limpede și nu prea adâncă.

Portofoliu

Realizează o planșă în care să desenezi floarea ta preferată.

6 Colorează astfel:

- L ● bleumarin
- U ● albastru
- A ● roșu
- M ● galben
- C ● verde
- N ● oranj

O

oa-ie
o-ier

no-roc
co-mic

ma-ro-nii
u-ne-ori

Ro-man
No-rel

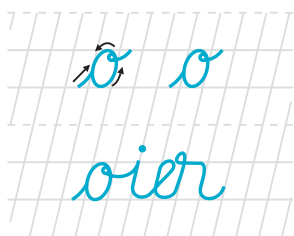
Norocul oierului

Nenea Roman e oier. El are mare noroc. Are oi maronii.
Ele au miei.

Norel e unicul miel ca neaua. El are un auriu.
Uneori e comic.

Nenea Roman e morar.
 oier.

Norel
 Alunel e ca neaua.

1

omului.

comoara

Munca

e

1

2

o-lar
oa-le

co-moa-ra
co-mori

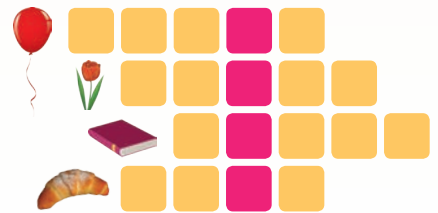
me-ni-re
cu-loa-re

Oa-na
O-nu

Olarul

Onu e la HOGINEȘTI. Acolo e un olar cu renume. Munca e menirea lui.

Olarul are o lume a comorilor!

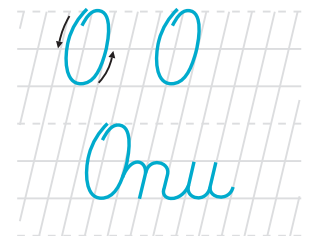

Onu e la □ HOGINEȘTI . □ Munca □ e menirea olarului. □ Lenea □

1 Comorile olarului:

2 are un **corn** mare.
Onu ia un **corn** cu miere.
Nenea Nae are un **corn** auriu.

Ne jucăm și învățăm

Ghici!

Ne dă lapte, carne, lână
Și trăiește la o stână.
Nu-i văcuța, nici căprița.
Ați ghicit! E chiar _____.

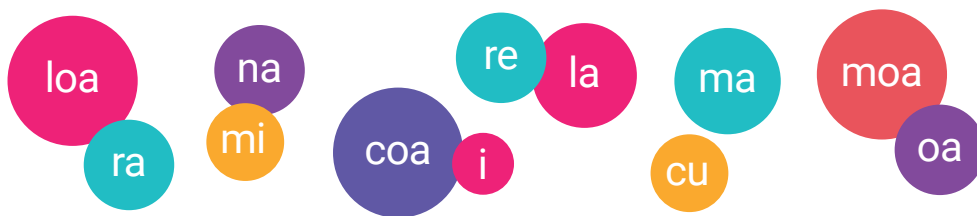
- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează caseta cuvântului ce conține sunetul „o”.

- 2 Bifează casetele în care sunt produsele obținute din lâna oii.

- 3 **Joc.** Formează cuvinte folosind silabele de mai jos.

4 Stabilește corespondența dintre cuvânt și schema grafică.

comoara
culoare

curea
coroana

5 Pune semnele de punctuație potrivite la sfârșitul propozițiilor:

– Oare mieii au coarne

– Miei nu au coarne Ei au

6 Completează careul și vei obține pe verticala AB numele unei păsări migratoare.

7 Ascultă și răspunde la întrebarea textului. Dramatizează.

Oile lui Păcală

(folclor)

Odată, Tândală s-a întâlnit cu Păcală.

– Măi frate, unde te duci? l-a întrebat el.

– Mă duc la stână să-mi văd oile, răspunse Păcală.

– Multe oi ai?

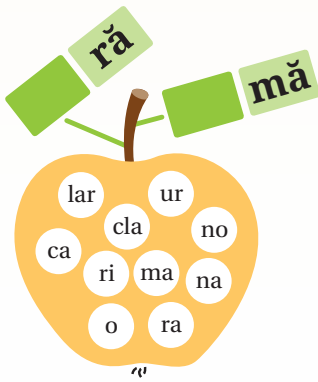
– Albe n-am niciuna, iar negre și mai puține.

● Câte oi are Păcală?

ăĂ

lu-nă cu-nu-nă la-cri-mă nu-măr
no-uă cu-nuni lă-cri-ma nu-mă-ră

Cununa

Era iunie, o nouă lună a anului. Un nor mic lăcrima. mare urca la el.

– No-ru-le-e-e-e! Nu mai lăcrima, că nu am !

– Ia măcar o cunună!

luă cununa.

Luna e ca o inimă mare. luă cununa.
 un corn auriu.

ăĂ
măr

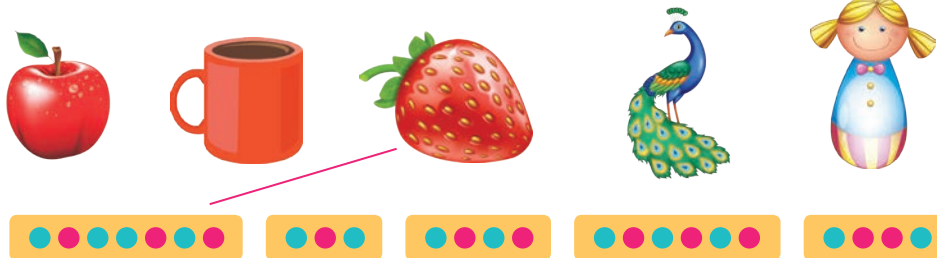
1 nouă $\xrightarrow{n \ r}$ rouă lamă $\xrightarrow{l \ r}$...
J lună $\xrightarrow{l \ n}$... cană $\xrightarrow{c \ r}$...
O

2

Ne jucăm și învățăm

ăĂ

1 Unește cu o linie fiecare imagine cu schema grafică potrivită, apoi încercuiește sunetul „ă”.

2 **Joc.** Înlocuiește litera „a” cu „ă” și vei obține cuvinte noi.

rai – răi

cai – _____

mai – _____

mari – _____

3 **Joc.** Descoperă cuvintele.

	1	2	3	4
1	i	r	m	c
2	e	a	u	n
3	o	l	ă	C
4	l	M	O	A

2,4	2,3	1,3	3,3	1,2
n	u	m	ă	r

3,4	3,3	3,2	1,1	2,4

1,3	3,3	1,2	2,2	1,2

4,2	2,2	1,2	1,1	2,2

4 Citește propozițiile. Ce observi?

- E luna iunie.
- – Ionică, luna e ca un corn!

ce
Ce

ce-rul cer-cei cerc Mir-cea
re-ce cer-ce-ii cer-curi Mar-ce-la

Cerceii cerului

acea
 aceea

acei
 aceia

Marcela e cu Mircea la mare. Marea e rece.
– Cerul are cercei, Mircea!
– Ce cercei, Marcela?
– Cercei mari, nu ca ai mei! Cercele ca un corn e Luna. Cel ca un cerc e .

				
cruce	cercei	elice	ceainic	ace

ce be
cer

1 un cercel – cercelul un cer – ...
un cerc – ... un corn – ...

2 erau aceia Cerceii mari.

rece. Marea aceea e

1 Colorează casetele cuvintelor care conțin grupul de litere „ce”.

ce Ce

10

2 Încercuiește cuvântul care conține silaba „ce”.

ce-re

măcelar

ace

rece

elice

cercul

cereale

colăcei

liceu

acela

3 **Joc.** Descoperă cuvintele.

	1	2	3
1	a	cel	e
2	li	ce	cru
3	re	le	cer

1,1	2,2	3,2
☐	☐	☐

3,1	2,2
☐	☐

3,3	1,2
☐	☐

1,3	2,1	2,2
☐	☐	☐

2,2	3,1
☐	☐

2,3	2,2
☐	☐

4 Ordonează cuvintele în propoziție.

Ceainicul cercuri cu . Mircea lui e

5 Completează propozițiile:

_____ are _____ ?

_____ cere _____ .

t

ta-tă
na-tu-ră

mun-te
mon-tan

o-măt
mult

O-ti-li-a
Că-tă-lin

Miracolul muntelui

o	c	a	r	c
m	u	n	t	e
ă	r	i	e	r
t	a	r	i	c
r	t	r	e	n

E o iarnă cu mult omăt. Cerul mai cerne mari.
Otilia e cu tatăl ei la munte. Ei urcă mereu muntele.
Aerul montan e rece.

- Otilia, uite coama muntelui!
- E un miracol al naturii, tată!

t t
tata

- 1 omăt — culme
coamă — minune
miracol — minunat
uimitor — nea

- 2 Otilia e cu tatăl ei
 la munte. la mare.

3 Joc.

tu-nel
tren

al trei-lea
ul-ti-mii

că-lă-tor
că-lă-to-ri-e

Tri-că
To-mi-că

Trenul

Tic-tac! Ácele arată ora nouă. Urcă ultimii călători. Unul e Trică, altul e Mitică. Al treilea e motanul Tomică.

– U-u-u! Tu-tu-u-u-u!

– Uite un tunel, Trică!

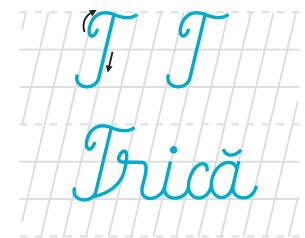
Călătoria cu trenul e minunată!

Cum ai
călătorit?

1 Ácele arată ora ☐ nouă.
☐ trei.

2 trenucălătoroatatatainataturătorutăun

Ne jucăm și învățăm

Ghici!

Pe ecranul lui apare
Ce se-ntâmplă-n lumea mare.
Nu, nu e calculatorul,
Este chiar _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează casele cuvintelor ce conțin sunetul „t”.

- 2 Scrie silabele în casele libere.

- 3 **Joc.** Descoperă cât mai multe cuvinte în spirală.

Model: loc, locatar, tari,

4 Colorează casetele în care sunt scrise silabele cuvântului dat:

mătură – mă tur tu ră ă

tartină – tar ta ti rti nă

tricolor – tric tri ol co lor

miracol – mir mi ra col

5 Unește fiecare imagine cu propoziția potrivită.

Tatiana are pantofi cu toc.

Eu toc mărunț ceapa.

Ușa are un toc maro.

Mama are un toc nou.

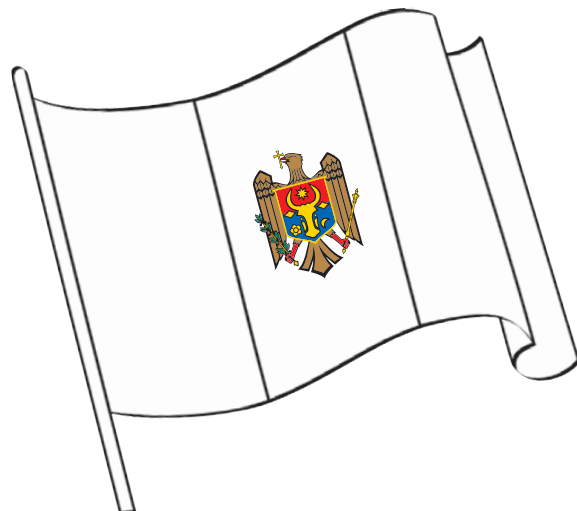

6 Memorează poezia. Colorează cu cele trei culori corespunzătoare drapelul Republicii Moldova. Ce simbolizează fiecare culoare?

Tricolorul

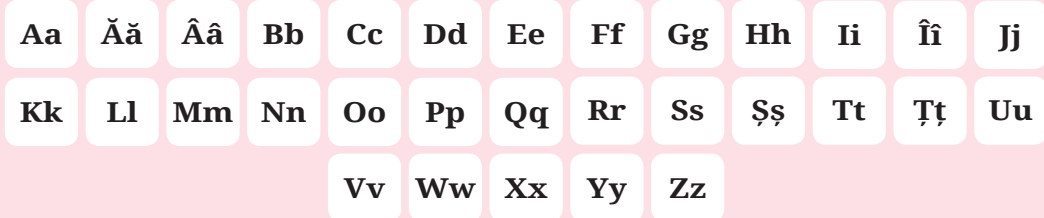
de Anatol Ciocanu

Steaua, pasărea și norul –
Toți salută tricolorul.
Sfânt, drapelul nostru are
Trei culori strălucitoare:
Roșie, galbenă, albastră –
Ele sunt averea noastră!

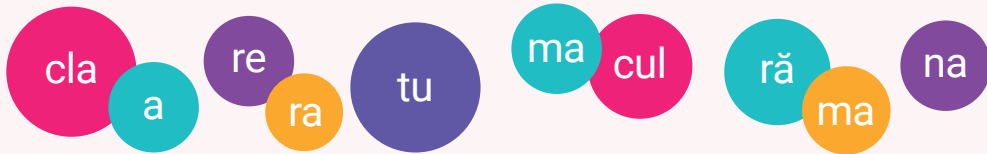
Recapitulare

- 1 **Colorează cu roșu vocalele și cu albastru consoanele pe care le-ai învățat.**

- 2 **Joc.** Formează cuvinte folosind silabele de mai jos.

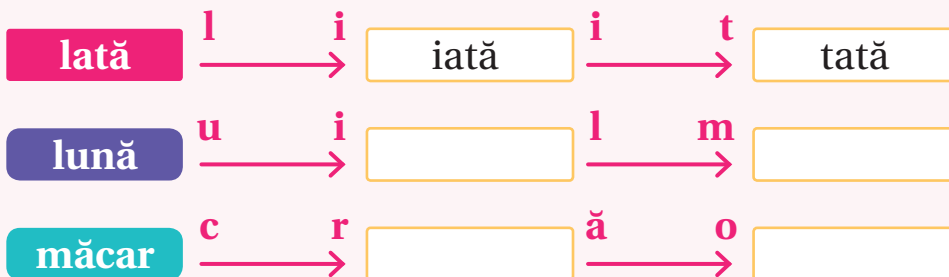
Ex.: natură, _____

- 3 **Colorează rama casetei care conține cuvântul cu silaba „ce”.**

- 4 **Joc.** Scrie cuvinte noi, înlocuind unele litere după săgeată.

Evaluare

1 Scrie cuvintele reprezentate în imagini.

Handwriting practice lines for the first exercise.

2 Completează cuvintele cu silaba potrivită.

mă ca oa ce trac re

3 Scrie cuvinte noi, înlocuind unele litere după săgeată.

trec \xrightarrow{c} \xrightarrow{n} \xrightarrow{i}

tare \xrightarrow{t} \xrightarrow{m} \xrightarrow{c}

4 Completează propozițiile:

● Mirela are o .

● Ion ia un .

● Marcel e la .

Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm

1 Completează tabelul folosind legenda de mai jos, apoi citește propozițiile formate.

	A	M	N	U	T
1					.
2	Cerul		continuu		.
3					 .
4		numără			.
5		minunată			iarna!

1 A – E

2 A – Cerul

4 A – Alina

5 A – Ce

1 M – o

2 M – cerne

3 M – au

1 N – iarnă

5 N – e

3 U – cu

4 U – cu

5 U – natura

1 T – omăt.

2 T – mari.

4 T – uimire.

2 Formează cuvinte noi:

co + = comoară

 + ar = _____

nu + = _____

ca + = _____

a + = _____

c + = _____

ra + = _____

mai + = _____

Unitatea

4

Din carte iese-acum și grupul **ci**,
Iar după el iese **Ț** și **Î** (din **i**),
Apoi și **Â** (din **a**) tiptil apare
Iar **S**, **Ș**, **D** sosesc în grabă mare.

Descoperim lumea

ci Ci

ci-nă
ci-na

a-rici
cinci

cioc
cio-că-ni-toa-re

Ci-ca
A-ri-ci-ca

Aricii

r	a	c	i	o	c
a	r	i	c	i	a
i	e	r	o	c	i
c	u	c	i	r	c
i	m	e	l	c	i
c	i	n	c	i	n

Aricica are cinci arici. Ei tocmai au cinat.

– Cioc! Cioc! Cioc!

– Cine e aceea, mamă?

– E Cica, o ciocănitoare.

Aricii o cercetau atent.

– Ce mare e ciocul ei!

Cine a cinat aici?

Cinci arici cu ace mici.

ci bi
cioc

1 Aricica are trei cinci nouă arici.

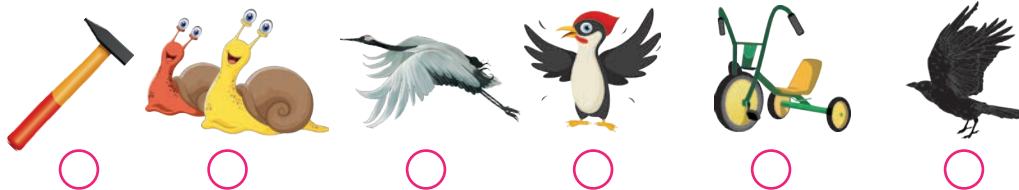
2 Ciocănitoarea are ciocul mic. tare. mare.

3 | |
mac | melc | nucă

Ne jucăm și învățăm

ci Ci

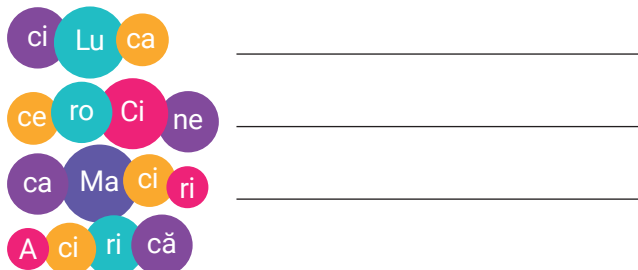
1 Colorează casetele cuvintelor ce conțin grupul de litere „ci”.

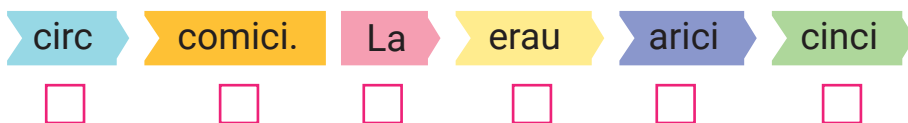
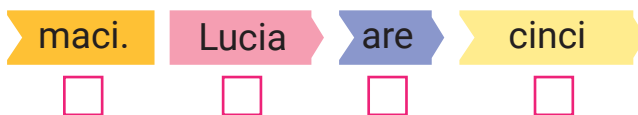
2 Formează cuvinte în baza schemelor scrise pe piciorul ciuperceții.

3 Descoperă cum se numește fiecare.

4 Ordonează cuvintele pentru a obține propoziții.

Ța-ul
colț

Le-nu-ța
Mi-truț

mi-ra-col
mi-nu-nă-ți-e

na-tu-ră
mi-nu-na-tă

ar ța că ra țar
țel
cul
ni
mai
mu
o

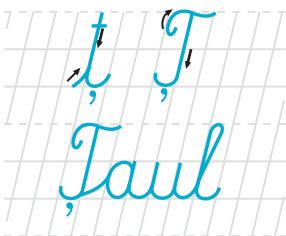
O călătorie la Țaul

Mitruț a călătorit la Țaul cu tatăl lui. Aici natura e minunată. Totul e un miracol.

– Uite, trei coline, tată!

Tata a relatat:

– Am cercetat locul. E minunat! Țaul e ca un colț de rai!

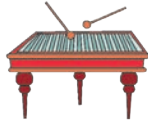

1 Mitruț a călătorit la
 Cernăuți. Țaul. Ocnița.

2 țară ț → n → ... n → r → ... r → c → ...

3 .!/? – Ionuț, ai neamuri la Țaul
– Nu. Am neamuri la Cernăuți

t T

Ghice!

Fostul ied a mai crescut
Și-i cu capra la păscut,
Are coarne, dă cu capul,
Cine este oare? _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează casetele cuvintelor ce conțin sunetul „t”.

- 2 **Joc.** „Dezmiardă” cuvintele:

țară – țărișoară

lumină – _____

căciulă – _____

caiet – _____

coarne – _____

miel – _____

cal – _____

cunună – _____

- 3 Colorează casetele în care sunt scrise silabele cuvântului dat:

căpriță – că căp pri ri ță

talentați – ta len ta țî tați

maimuță – mai maim uță mu ță

lecție – le lec țî cți e

- 4 Ordonează cuvintele în propoziție.

micuț.

e

cățel

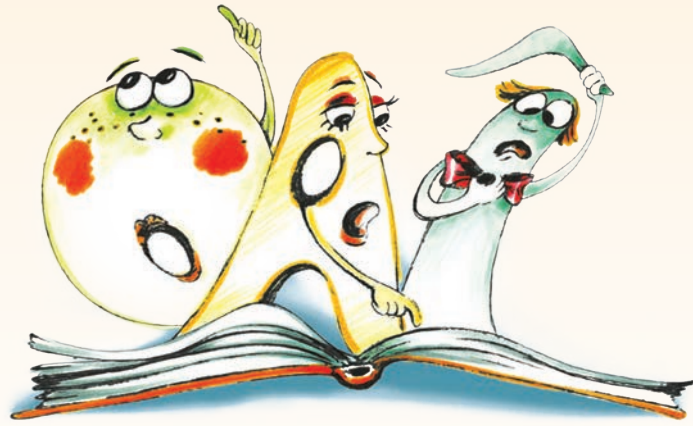

un

Cuțu

în-**cear**-că
în-**cer**-ca-re

în-**tre**-ce
în-**tre**-ce-re

co-**loa**-nă
în-co-**lo**-nat

Întrecerea

Literele încolonate erau la o întrecere. Înaintea celorlalte, litera „A” încercă a citi o carte:

– A-a-a.

Nimic nu lămurea!

– Î-î-î, continuă litera „Î”.

Iar încurcătură.

– O-o-o, iute încercă „O”.

– Acum e clar! murmură litera „A”.

în + = întrecere

în + =

în + =

în + =

Numai cu toate literele unite e lumină în minte.

1

înlocuit

neîncuiat

încuiat

neîncercuit

încercuit

neînlocuit

2

literelor

toi.

Întrecerea

în

e

cân-tec
cân-tă-rea-ță

ro-mân
Ro-mâ-ni-a

mi-nu-nat
în-cân-tă-tor

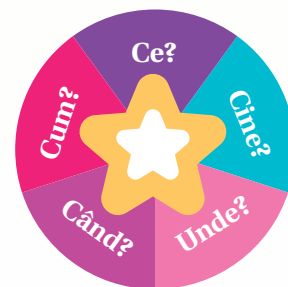
Ciocârlia

Carlo e italian. Acum el e în România. Marți au călătorit cu toții în natură.

– Iată o ciocârlie în lan, între maci!

Au urmărit ciocârlia cum a urcat, încet, către cer. Cântecele ei minunate erau ca un imn.

– Ciocârlia e o cântăreață renumită. Cântecele ei înalță inimile oamenilor.

1 Ciocârlia era între crini. maci.
Toți au urmărit ciocârlia. cucul.

2 **ciocârliei** **încântă.** **ne** **Trilurile**

3 **î / â** t năr, c ntă, m nă, ne ntrecut,
 nt i, r u, l nă, c rtiță.

Ne jucăm și învățăm

î î â â

1 Stabilește corespondența dintre imagini și literele „î” sau „â”.

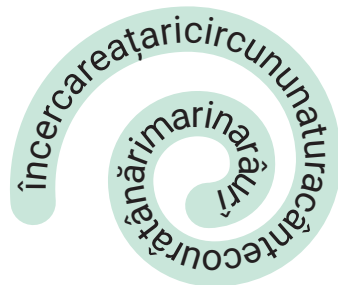
2 Formează cuvinte cu ajutorul silabelor:

tâ tec
cân tă
lâ năr
trân nă

în ne
mâ mân
ro nă
câi cet

3 Descoperă cât mai multe cuvinte în spirală.

Model: în, cer, încerc,

4 Scrie litera potrivită:

î â ntrece rom n ne ntrecut nt lnire
lăm ie notător c ntec nc ntător

5 Desparte în silabe cuvintele:

a) între, înotăm, înlocuit, întrecere, încearcă, înalt;
b) întâlnire, câine, cântar, întâi, râu, încântat, mâini.

6 Unește cuvintele cu înțeles opus.

întrecut neîncolonat
înarmat neîntrecut
încolonat neînarmat

7 Pronunță și scrie corect.

- câine
- mâine
- mâini

8 Formează cuvinte.

în <

în <

în <

9 Memorează.

Îngerașul

de Ludmila Romanciuc

Fiecare copilăș
Poartă-n suflet
Câte-un gingaș îngeraș.
Când e mic, îl face mare,
Când e slab, îl face tare
Și în toate-l însoțește,
De ceas greu îl tot ferește.

ca-să
a-ca-să

ci-tesc
tros-nesc

ră-co-roa-să
în-te-re-san-tă

Cos-min
Cris-ti-na

Tu cum te simți
acasă?

Acasă

Este o seară răcoroasă. Lemnele trosnesc în cămin. Cosmin e acasă, cu toți ai săi. El stă la masă cu sora sa, Cristina. Alături e tatăl lor. Ei citesc o carte interesantă. Mama a intrat încet în cameră. Se uită mulțumită la ei.
– Ce minunat e acasă! rosti Cosmin. Aici e locul în care mă simt ocrotit.

1 Acasă, Cosmin se simte ocrotit. umilit.
Mama se uită la ei tristă. mulțumită.

2 **cân** **tă** **în** **re** **toa** = încântătoare;
in **san** **te** **re** **tă** = _____;
lus **i** **tă** **tra** = _____.

3 cas + = castel; a + = _____;
 + curs = _____; semi + = _____.

soa-re
som-no-ros

sea-ră
în-se-ra-re

su-su-ră
mur-mu-ră

Si-mo-na
So-rin

Cetatea Sorocii

Soarele se uita somnoros în Nistru. Cetatea Sorocii se înalță către cer. Sorin urmărea înserarea cu sora sa, Simona.

– Uite, Sorin, un cocostârc!

– E ca un scut al cetății, surioară!

Soarele măreț s-a culcat. Nistrul susura lin.

scut

1 Soarele se uita somnoros în Răut. Nistru.

Sorin și Simona urmăreau cocorul.
 cocostârcul.

2 Cetatea de aceste
ocrotit a locuri. secole

3 nin + = _____ ; scri + = _____ ;
ruc + = _____ ; + OS = _____ .

y y
Loroca

Ne jucăm și învățăm

sS

Ghici!

De pe boltă ne zâmbește

Și pământul încălzește.

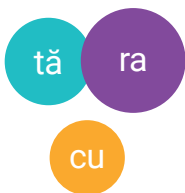
E o stea ce raze are.

Ați ghicit! E mândrul _____.

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează casele cuvintelor ce conțin sunetul „s”.

- 2 Cum trebuie să fie camera ta?
Descoperă cuvintele și scrie-le în casetă.

- 3 Înlocuiește prima literă din cuvânt, ca să obții cuvinte noi.
masă – rasă, _____
sare – _____
soc – _____

4 Ghicește cuvintele:

Cu **L** – sunt apă stătătoare,

Cu **R** – am clește la picioare,

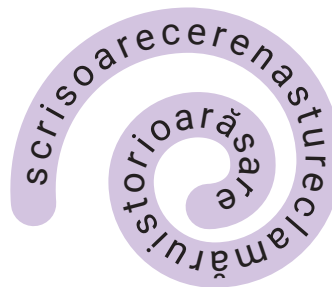
Cu **M** – prind bine în bucate,

Cu **S** – abia mă duci în spate.

5 Descoperă cât mai multe cuvinte în spirală.

Model: scris, soare, ...

6 Descoperă numele copiilor și sporturile pe care le practică.

	1	2	3	4	5	6	7
	Cris	So	ti	ri	na	nel	an

The maze puzzle consists of four children's faces on the left and four sports on the right. The children's names are: a girl (Cris), a boy (So), a girl (ti), and a boy (ri). The sports are: a person in a space suit (na), a person on skis (nel), a person on a surfboard (an), and a person in a bikini (ti). The paths are color-coded: yellow (1,3,5), cyan (1,3,7), magenta (2,4,5), and purple (2,4,6).

ș-a-se
șo-ri-cei

ști-e
șu-ie-ră

șu-șo-ti-ră
se ru-și-na-ră

Șo-ri-cioai-ca
Șo-ri-ci-că

Șoricică cel isteț

ș	o	a	r	e	c	e
o	s	c	o	c	o	ș
i	m	a	ș	i	n	ă
m	o	ș	i	r	a	s
u	ș	a	e	e	c	e
m	o	r	i	ș	c	ă
n	r	t	m	e	s	n

Șoricicioaica a șuierat scurt. Cei șase șoriceii s-au uitat șocați la ea.

– Care e inamicul numărul unu al neamului șoricesc?

– Motanul, şușotiră șoriceii.

– Lenea, rosti Șoricică cel isteț.

– Câte știe micuțul meu! Cașul acesta e al tău, Șoricică!

Ceilalți șoriceii se rușinară.

ș, Ș
șoricel

1 Șoricică era
 isteț. leneș.

> a șuierat scurt.

2 Citește bilețelul:

4 ianuarie
Motănașule,
Încercăm să renunțăm la ură? Neamul
șoriceilor știe că e ușor să trăim în armonie.
Șoricică

Seara Nașterii lui Iisus

În toiul iernii, e o seară
 Cum nu e alta, cu mister,
 Iisus se naște – a câta oară –
 Și cântă lumea „Lerui-Ler!”

Ce încântare e în sat!
 Ninsoarea, iată, se-ntețește,
 Iar Moș Crăciun cel minunat,
 Cu sacul încărcat, sosește.

Steaua
 sus răsare
 Ca o taină
 mare...

1 Ieri era un **cer** cu nori .

Îi **cer** lui Moș Crăciun o și un .

2

.....

Ne jucăm și învățăm

Ghici!

Chițâie și-i este frică,

Dacă vede o pisică.

E vioi și mititel

Și se cheamă _____ .

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează casele cuvintelor ce conțin sunetul „ș”.

- 2 **Joc.** „Dezmiardă” cuvintele:

șoarece – șoricel

oraș – _____

coș – _____

ceașcă – _____

cireașă – _____

cocoș – _____

cărare – _____

mătușă – _____

- 3 Înlătură primele două silabe și vei obține cuvinte noi.

~~muș~~uroi – roi

micșunea – _____

șoricar – _____

înșelat – _____

lăcătuș – _____

șotios – _____

- 4 Desparte în silabe cuvintele: șase, școlar, citește, școală, așterne, croiește, șiret, strămoși.

5 **Atenție!** Un cuvânt poate avea mai multe înțelesuri.

Nicușor mănâncă o _____ .

Mașina lui nenea Cosmin e _____ .

6 Ordonează cuvintele în propoziții.

motănaș	un	e	Șoșonică	șiret.
☐	☐	☐	☐	☐
șiret	mare.	Mișu	caută	un
☐	☐	☐	☐	☐

7 Memorează.

Chițăilă cel viteaz

Chițăilă nu-i fricos,
E un șoricel faimos.
E isteț, cu mintea trează,
Șoricimea îl stimează.
De nimic nu-i este frică,
Nici măcar de o pisică.
De mustăți o trage tare,
Chiar o calcă în picioare
Și e vai de coada ei!
Chițăilă, dragii mei,
E glumeț și jucăuș,
Iar pisica... e de pluș.

d

din-te
dan-tu-ră

cru-di-tăți
dul-ciuri

ar-dei
a-ca-de-le

roa-de
do-reș-te

Mă doare
rău un dinte
cariat!

Nu te
teme de
dentist!

O dantură sănătoasă

Radu se uită la sora sa, Anda, cum mănâncă un ardei dulce.

– Ești ca un . Și el roade mereu crudități.

– Mai bine să mănânci crudități, decât dulciuri, Radu! Eu am o dantură sănătoasă, dar tu ai dinții cariați de la atâtea acadele.

Radu tace rușinat.

– Mai am un ardei, dacă dorești, Radule...

d d
dinte

1 Radu mănâncă mereu crudități. acadele.
Anda are o dantură sănătoasă. cariată.

2 consumă / întotdeauna
mereu / ronțăie
roade / mănâncă

3 dinți / sănătoasă
ardei / cariați
dantură / dulce

4 **ladă** \xrightarrow{d} \xrightarrow{t} \xrightarrow{l} \xrightarrow{i} \xrightarrow{t} \xrightarrow{d}

**du-mi-nici
du-ioa-se**

**dor
doi-nă**

**Do-ri-na
Doi-ni-ța**

**Da-ne-mar-ca
Don-du-șeni**

Unde locuiește
acum mătușa
Doiniței? Dar a ta?

Dondușeni, 12 ianuarie 2021

Mătușă Dorina,

Aceasta este întâia mea scrisoare. Cunossc multe litere și mă străduiesc să îți scriu două-trei rânduri.

Știu că în Danemarca, unde muncești, nu îți este ușor. Dorul de casă cred că este mare. Ascultă doimele noastre și dorul trece! Doimele sunt duioase ca niște duminici.

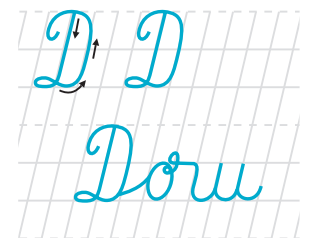
Din inimă, Doinița

1 Doinița îi scrie scrisoare mamei. mătușii.
Ea știe multe litere. toate literele.

2 **Da-** **Do-** **Di-** **Doi-** **Dă-**

-nuț **-ru** **-nu** **-na** **-rin** **-ruț**

Ne jucăm și învățăm

dD

Ghici!

E o mobilă ce are
Rafturi, umerase, bare
Și în care haine-ncap.
Ați ghicit! E un _____ .

- 1 Încercuiește imaginea care reprezintă dezlegarea ghicitorii, apoi colorează casele cuvintelor ce conțin sunetul „d”.

- 2 Colorează cu aceeași culoare cuvintele care au același înțeles.

datină

cadou

diademă

identic

recită

declamă

dar

coroniță

tradiție

asemănător

- 3 **Joc.** „Dezmiardă”
cuvintele:

deal – delușor

drum – _____

doamnă – _____

dantelă – _____

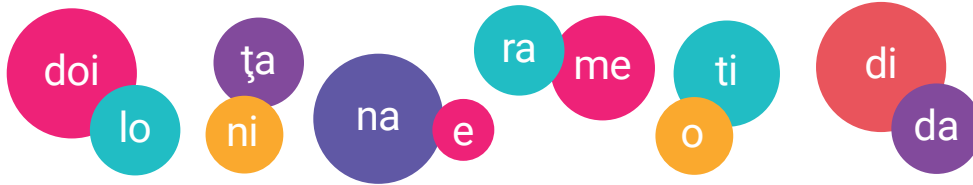
- 4 Memorează.

Dedițelul

de Constantin Dragomir

Vai, ce nume gingaș are!
Nu vă fie de mirare:
E plantă otrăvitoare,
Dar foarte folositoare.

5 Formează cuvinte folosind silabele date.

6 Grupează cuvintele după numărul de silabe:

domnitori, dentist, distrat, deal, deasă, delicioși, radio, daci, dans, codru, admiră, drum.

deal	dentist	domnitori
-----	----- -----	----- ----- -----
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

7 Descoperă numele copiilor și meseriile sau profesiile pe care doresc să le practice.

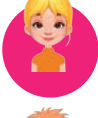
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	ni	A	la	Da	dri	a	e	el	na	an

4, 1, 7, 3

4, 1, 8

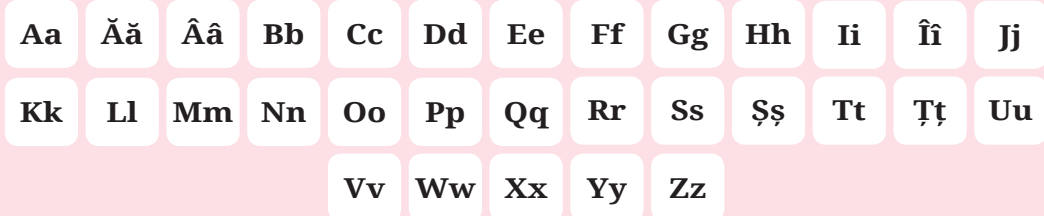
2, 5, 6, 9

2, 5, 10

Recapitulare

- 1 **Colorează cu roșu vocalele și cu albastru consoanele pe care le-ai învățat.**

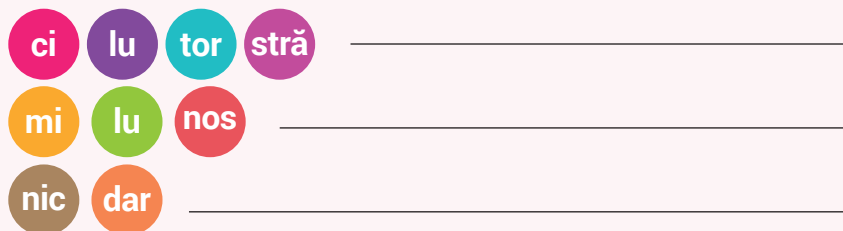
- 2 **Desparte în silabe cuvintele. Scrie în casetă numărul de silabe.**

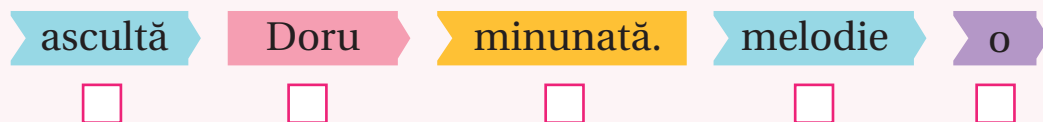
- 3 **Completează cu cuvintele potrivite.**

o mânășă – șase _____ un coș – două _____
o ușă – nouă _____ un urs – trei _____

- 4 **Ordonează silabele și scrie cuvintele obținute.**

- 5 **Ordonează cuvintele în propoziție.**

Evaluare

1 Desparte în silabe cuvintele. Scrie în casetă numărul de silabe.

2 Înlocuiește s cu ș.

nas –

cos –

las –

3 **Joc.** Eu zic una, tu zici multe!

sac –

melc –

mac –

4 Colorează cu aceeași culoare cuvintele cu sens opus.

înalt

dulce

rece

amar

scund

cald

5 Completează propozițiile:

● Sorinel se scoală .

noros

● Simona scrie o .

somnoros

● Iar e un cer .

scrisoare

Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm

1 Citește cuvintele din tabel. Scrie-le în ordinea indicată pe mărgelușe. Ce ai obținut?

Roșcata 1	se 2	Motănașul 3	un 4
cer 5	șotios 6	este 7	Șoimul 8
cocoșel 9	înaltă 10	urmărește 11	către 12
șireată 13	Soarele 14	Cetatea 15	strălucitor 16

2 Formează cuvinte noi.

Ș 2

1 3

6

4 7 5 8

1 2 3 4 5 4 6 7 6 8 3 !

Tainele cărții

Ascultăm și înțelegem mesajul

Iedul cu trei capre

după Octav Pancu-Iași

1 Ascultă textul

...Cică nu departe de casa caprei cu trei iezi își avea casa un ied cu trei capre: o capră-mamă, o capră-mătușă și o capră-bunică.

Grozav de bine o mai ducea iedul!

Dimineața, nici nu apuca bine să deschidă ochii, că și începea să poruncească:

- Capră-mamă!
- Spune, fiul meu iubit!
- Îmbracă-mă! Nu pot singur...

Capra-mamă nu aștepta să i se spună de două ori. Se apleca să-i caute opincile sub pat. Urca pe dulap să-i găsească nădragii. Se băga după cuptor să-i afle cămășuica. (Iedul nu obișnuia, ca voi, dragi copii, să folosească spătarul scaunului ori cuierul. Își arunca hainele unde nimerea.)

Capra-mamă îi aduna straietele și se căznea să-l îmbrace.

Când se vedea îmbrăcat, iedul iarăși porunceea:

- Mătușă-capră!
- Spune, nepoțelul meu drag!
- Ospătează-mă! Nu pot singur...

Fără să mai zăbovească, mătușă-capră se repezea la bucătărie. Turna într-o ulcică lapte dulce și așeza într-o strachină mămăliguța caldă. Apoi punea totul pe un ștergar și le ducea fuguța la patul iedului. Rupea mătușă-capră din mămăliguță și îndesa în gura iedului! Ba îi mai aducea și câte o plăcintă, că era mare meșter la copt, iar iedul mare meșter la înghițit...

Zburda iedul toată ziulica pe afară. Seara, când se întorcea acasă, se întindea pe pat și poruncea:

- Capră-bunică!
- Spune, nepoțelul meu scump!
- Adoarme-mă! Nu pot singur...

Cât ai clipi, bunica-capră venea lângă ied și se pornea să-i cânte și să-l legene.

Hei, așa trai ca al iedului mai zic și eu!

- Cum era iedul din poveste? Argumentați.
- Ce obișnuia el să spună când se trezea, când îi era foame, când voia să se culce?
- Cu cine îl putem asemăna pe acest ied?

* * *

...Dar într-o seară, după ce capra-bunică îl adormi pe ied, bătu în poartă vecina capră cu trei iezi.

– Scumpele mele surate, le zise ea. Măine-seară mi se însoară iedul cel mare... Fiți bune și poftiți mâine la mine să-mi ajutați la înfășatul sărmăluțelor și la împletitul colacilor.

A doua zi dimineața, cele trei capre ale iedului plecară la vecina capră. Mai târziu se trezi și iedul. După cum îi era obiceiul, strigă:

- Capră-mamă! Îmbracă-mă!
- Dar nimeni nu veni să-l îmbrace.
- Îmbracă-mă! Îmbracă-mă! Nu pot singur...

Vulpea tocmai trecea pe acolo. Auzind urletele iedului, curioasă din fire, băgă capul pe geam ca să afle ce se întâmplă.

– Nu mai striga atâta... Aruncă-mi hainele și numaidecât te îmbrac!

Bucuros, iedul îi azvârli opincile, nădragii și cămășuica. Vulpea le prinse și fugi cu ele să le vândă la târg.

Mare amărăciune îl cuprinse pe ied și multe lacrimi grele vărsă. Dar tot plângând și văicărindu-se, îl apucă foamea. El strigă:

– Mătușă-capră! Ospătează-mă! Nu pot singur...

Când țipa el așa, trecu pe acolo ursul.

– Nu mai striga atâta, ieduțule! îl potoli el. Mai bine spune-mi unde e mâncarea ca să te ajut eu... Te ospătez pe cinste!

De bună seamă, îi spuse iedul. Și intră ursul în bucătărie, și începu să înfulece cât șapte. Înfulecă toată mămăliga. Ba, de lacom ce era, înghiți și ceaunul, și făcălețul! Ursul plecă fără să-i mai dea iedului bună ziua.

De abia acum se puse iedul și mai vârtos pe plâns.

– Capră-bunică! Adoarme-mă! Nu pot singur!

Lupul tocmai ieșise la plimbare.

– Nu mai striga atâta, ieduțule! glăsui răgușit el. Lasă că vin eu să te adorm...

Iedul se înspăimântă și o rupse la fugă încotro vedea cu ochii.

* * *

...Se întoarse acasă, gol, flămând și ostenit, abia spre seară. Și, cum intră pe ușă, zise:

– Capră-mamă, mătușă-capră, capră-bunică, am să vă povestesc tot ce mi s-a întâmplat. Dar mai întâi să-mi caut niște haine ca să mă îmbrac și apoi să mănânc ceva.

Se îmbracă iedul, mănă ce mai găsi prin oale, dar, înainte să-și înceapă povestea, adormi buștean.

- Cum vi se pare iedul la sfârșitul poveștii: simpatic sau antipatic? Justificați răspunsul.
- Ce s-ar fi întâmplat dacă cele trei capre nu plecau de acasă?
- Vă regăsiți cumva în acest personaj?

Lecție-dramatizare

- Când ați fost ultima dată la teatru?
- Ce spectacol ați vizionat?
- Cum arătau actorii în scenă?
- Ce ați făcut la sfârșitul spectacolului?
- Știți că puteți deveni și voi mici actori?

Jocul „De-a actorii”

- Citiți dramatizarea împreună cu învățătorul.
- Repartizați rolurile.
- Memorați rolurile.
- Pregătiți costume și măști.
- Prezentați povestea părinților, colegilor din școala voastră.

Iedul cu trei capre

de Petronela-Vali Slavu

Prezentatorul 1 – De iedul cu trei capre ați aflat?

E un ieduț frumos, dar răsfățat
De mama, de mătușa și bunica,
Ce nu-l lăsau să facă mai nimica.
În zori, când iedul nostru se trezea,
La patul lui, pe mama o chema:

Iedul – Îmbracă-mă! Doar știi că eu nu pot!

Capra-mamă – Te-mbrac, dar hainele sunt peste tot,
Prin toată casa ți le-ai aruncat.
Băiatul mamei, ești dezordonat!

Iedul – Capră-mătușă, vino, c-aș mânca!

Capra-mătușă – Ți-a pregătit mătușă, azi, ceva,
Dar stai în pat, că îți aduc îndată
Un corn și lapte cald cu ciocolată!

Prezentatorul 2 – Iar după ce mătușă îl hrănea,
Ieduțul pe afară se juca.
Spre seară, obosit, venea în pat
Și se puneă, săracul, pe strigat:

Iedul – Bunicooo! Vreau să dorm! Hai lângă mine!
Și leagănă-mă! Altfel nu mi-e bine!

Capra-bunică – Îndată vin, iubite nepoțel,
Să-ți fredonez cu drag un cântecel.

Prezentatorul 3 – Dar într-o dimineată, ce să vezi?
Veni vecina, capra cu trei iezi,
Și caprelor le spuse că ar vrea
Să o ajute, c-are treabă grea:

Capra cu trei iezi – Băiatul meu se-nsoară și doresc
Să-i fac degrabă un ospăț regesc,
Cu sărmăluțe bune, cozonac
Și singurică nu pot să le fac.
Voi știți atât de bine să gătiți,
Vă rog, la mine-acasă să veniți!

Prezentatorul 4 – Și caprele au mers la ea degrabă,
O mână de-ajutor să-i dea la treabă.
Trezindu-se ieduțul, dragii mei,

Urla, cum proceda de obicei.
Iar vulpea cea șireată l-auzi
Și către iedul leneș glăsui:

Vulpea – Nu poți să te îmbraci? Îți este greu?
Nicio problemă! Hai că te-ajut eu!
Aruncă-mi hainele, să te îmbrac!

Prezentatorul 5 – Șireata însă le-a băgat în sac
Și în pădurea deasă a plecat,
Iar iedul supărat și-nfometat
A început să strige-n gura mare,
Să-i dea mătușa repede mâncare.
Un urs aflat pe-acolo-ntâmplător
A zis că-i dă o mână de-ajutor:

Ursul – Ți-e foame? Stai că te hrănesc îndată,
Doar spune-mi unde e mâncarea toată!

Iedul – E în bucătărie, urs iubit!

Prezentatorul 6 – Dar ursul a mâncat tot ce-a găsit,
Și iedul nostru a rămas flămând.
O zi ca asta n-a trăit nicicând!
Spre seară, iedul ar fi vrut s-adoarmă,
Dar a-nceput din nou să facă larmă:

Iedul – Bunico! Unde ești? Nu pot dormi!

Prezentatorul 7 – Un lup cu suflet rău îl auzi
Și-i spuse-așa, cu glasul prefăcut:

Lupul – Ce milă, dragul meu, mi s-a făcut
De tine! Stai că-ți cânt acum ceva
Ce-n viața ta, nicicând, nu vei uita:

*Un ied prostuț și-atât de alintat
De multă vreme nu am mai mâncat.
Eu sunt din fire tare pofticios,
Iar iedul ăsta pare delicios.*

Prezentatorul 8 – Atunci, ieduțul, tare speriat,
Din pat s-a ridicat imediat
Și s-a îndepărtat, mâncând pământul,
Fugind din casă repede ca vântul.

Prezentatorul 9 – De-atuncea, multă vreme a trecut,
Iar iedul e de nerecunoscut.
Se-mbracă singur, este ordonat,
Nu cere ajutor nici la mâncat,
Iar seara singur merge la culcare,
Deoarece această întâmplare
I-a dat o lecție de viață și
De ea va ține cont cât va trăi.

Preferințe pentru lectură

- Ce povești cunoașteți?
- Care este personajul îndrăgit de voi?

1 Ascultăm și comunicăm

Povestea găștelor

de George Coșbuc

Un găscan cu pene lucii
Cum trecea pe pod prin sat
Și-ntr-o mân-avea papucii,
Nu știu cum i s-a-ntâmpat
Că papucii lui căzură,
Ce păcat, o, ce păcat!
Căci erau cu-alesătură,
Fără leac de tivitură –
Ce păcat!

Gâștele-auzind cum zbiară:
„Aoleu! Păpucii mei!”
Într-un suflet alergară
Și-ntrebau, mirate, ce-i?
„Am rămas, plângea găscanul,
Păgubaș de patru lei!
Iată-mă desculț, sărmanul!
Ce mă fac acum, golanul,
Fără ei!”

„Haideți toți, și moși și babe
Să-i cătăm pe râu acu!”
Repede-notând din labe
Cârdul tot pe râu trecu.
„I-ai găsit?” – „Eu nu, surată,
Ce mă-ntrebi așa și tu!”
Toate-apoi strigau deodată:
„Bată-i pacostea să-i bată!
Nici eu nu!”

Vara-ntreagă tot umblară,
Dar papucii duși au fost!
Și-au să umble și la vară
Până ce le-or da de rost!
Iar găscanul merge, vine,
Face cruci și ține post.
„Nu-i gădesc! Sărac de mine
Iar desculț e, vezi tu bine,
Lucru prost!”

Gâștele de-atunci, în cale
 Când văd apa undeva,
 Căutând pornesc agale
 Tot crezând că-i vor afla.
 Vin și rațe să le-ajute:
 Mac-mac-mac și ga-ga-ga!
 Mac-mac-mac! Haide vino, du-te,
 Zile-așa pe râu pierdute!
 Ga-ga-ga!

Iar când gâștele stau gloată
 Și prin dreptul lor te duci,
 Sare tabăra lor roată
 Să te-ntrebe: „Ce ne-aduci?
 Ai găsit papucii? Spune!”
 Tu la fug-atunci s-apuci!
 Sî-sî-sî! Tot fac nebune
 Și te mușcă, doar le-ai spune
 De papuci!

- Despre cine este povestea?
- Ce necaz avea găscanul?
- Cine i-a venit în ajutor?
- De ce și astăzi sâsâie gâștele?

2 Relatați povestea folosindu-vă de imaginile de mai jos.

La biblioteca școlii

În lumea cărții vei descoperi,
Copile drag, plăcerea de-a citi!

- 1 Spuneți tot ce vă imaginați când pronunțăm cuvântul *biblioteca*.

- 2 **Ascultăm și comunicăm**

Cetatea cărții

O bibliotecă este
O cetate ca-n poveste,
Unde intri când dorești
Cărți frumoase să citești.
Doamna bibliotecară
Îți oferă o comoară.
Nu vreo ladă fermecată,

Ci o carte minunată,
Cu povești, cu poezii,
Pe care-o vei îngriji.
Nu o rupi, nu scrii pe foi
Și-o vei duce înapoi,
Ca s-o poată-mprumuta
Și-alți școlari de vârsta ta.

- Ce este o bibliotecă?
- De ce mergem la bibliotecă?
- Ce fel de comoară ne oferă doamna bibliotecară?
- De ce trebuie să returnăm cărțile la bibliotecă?

- 3 **Activitate în grup.** Discutați despre modul în care un elev ordonat păstrează cărțile. Formulați și alte reguli după modelul dat.

- Înelim cărțile pentru a le proteja.
- ...

Să trăiți, să înfloriți...

Steaua sus răsare

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Și lumii vestește,
Și lumii vestește

Că astăzi Curata,
Preanevinovata
Fecioara Maria
Naște pe Mesia,
Naște pe Mesia,

Magii cum zăriră
Steaua și porniră,
Mergând după rază
Pe Hristos să-l vază,
Pe Hristos să-l vază,

Și dacă porniră
Îndată-L găsiră,
La Dânsul intrară
Și se închinară,
Și se închinară

Cu daruri gătite
Lui Hristos menite,
Ducând fiecare
Bucurie mare,
Bucurie mare,

Care bucurie
Și aici să fie
De la tinerețe
Pân' la bătrânețe,
Pân' la bătrânețe.

Semănatul

Bună dimineța,
An Nou!
Semănăm grâu și cu secară,
Până-n seară
Să răsară,
Până mâine să se coacă
Pâine multă să se facă!
Să fim cu toții voioși,
Să rămâneți sănătoși,
Ca merii,
Ca perii,
În mijlocul primăverii!
Și ca toamna cea bogată
Cu de toate-ndestulată.
Anul Nou cu pace
Și cu sănătate,
Cu spor întru toate!

Sorcova

Să fie această casă
Întru toate mai aleasă,
Tot cu mană
Și cu hrană,
Din neam în neam,
Din seminție în seminție
Și așa până-n vecie!
Să trăiți, să trăiți,
Întru mulți ani fericiți!

Și ca pomii să-nfloriți,
Și ca ei să-mbătrâniți,
Și ca toamna cea bogată
Fie casa-ndestulată,
Tot cu mesele-ntinse,
Cu făcliile aprinse,
Să petreceți împreună
Până-n veci cu voie bună!

Cuprins

UNITATEA 1

Hai la școală!

Prima zi de școală	6
Cine sunt eu?	7
Să ne cunoaștem școala!	8
Învățăm să comunicăm politicos	10
Eu și cei de lângă mine	12
Iedul cu trei capre	14
La balul Toamnei	16
La menajerie	18
Vreau să cresc sănătos	20
Prietenii naturii	22
Recapitulare	24
Evaluare	25
Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm	26

UNITATEA 2

Ne așteaptă o lume fermecată

Sunetul și literele a și A	28
Sunetul și literele m și M	32
Sunetul și literele n și N	36
Sunetul și literele i și I	40
Sunetul și literele r și R	44
Sunetul și literele e și E	48
Recapitulare	52
Evaluare	53
Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm	54

UNITATEA 3

Descifrăm secretele naturii

Sunetul și literele u și U	56
Sunetul și literele c și C	60
Sunetul și literele l și L	64

Sunetul și literele o și O	68
Sunetul și literele ă și Ă	72
Grupurile de litere ce și Ce	74
Sunetul și literele t și T	76
Recapitulare	80
Evaluare	81
Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm	82

UNITATEA 4

Descoperim lumea

Grupurile de litere ci și Ci	84
Sunetul și literele ț și Ț	86
Sunetul și literele î și Î	88
Sunetul și literele â și Â	89
Sunetul și literele s și S	92
Sunetul și literele ș și Ș	96
Sunetul și literele d și D	100
Recapitulare	104
Evaluare	105
Ce-am greșit noi corectăm și prin joacă învățăm	106

Tainele cărții

<i>Iedul cu trei capre,</i> după Octav Pancu-Iași	108
<i>Iedul cu trei capre</i> (Dramatizare)	111
<i>Povestea găștelor,</i> de George Coșbuc	115
<i>Cetatea cărții</i>	117
<i>Steaua sus răsare</i>	118
<i>Semănatul</i>	119
<i>Sorcova</i>	119

ABECEDAR

Manual de limba
și literatura română
pentru clasa I

SETUL CUPRINDE:

- **MANUAL. Partea I**
- **MANUAL. Partea a II-a**
- **CAIETUL ELEVULUI. Partea I**
- **CAIETUL ELEVULUI. Partea a II-a**
- **GHID DE IMPLEMENTARE**

